

GREENV ALGEMENE VERKOOP-, LEVERINGS-, en AANNEMINGSVOORWAARDEN

Deze Algemene Voorwaarden bestaan uit:

ALGEMEEN GEDEELTE

A. Algemene bepalingen: artikel 1 t/m 22

BIJZONDER GEDEELTE

B. Goederen: artikel 23 t/m 24

C. Diensten: artikel 25 t/m 27

D. Aanneming van werk: artikel 28 t/m 37

E. Service en Onderhoud: artikel 38 t/m 39

Toepasselijkheid onderdelen

Op alle overeenkomsten die met de Opdrachtnemer worden aangegaan is het Algemeen Gedeelte van deze Algemene Voorwaarden van toepassing. Daarnaast zijn een of meerdere delen van het Bijzonder Gedeelte van deze Algemene Voorwaarden van toepassing indien en voor zover dat in de Overeenkomst is bepaald of indien dat uit de aard van de Overeenkomst voortvloeit.

In geval van tegenstrijdigheid tussen het Algemeen Gedeelte en de bepalingen in het Bijzonder Gedeelte, gaan de bepalingen in het Bijzonder Gedeelte voor.

-----ALGEMEEN GEDEELTE-----

A. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Definities en interpretaties

1. Als de volgende begrippen met een hoofdletter zijn geschreven, gelden de volgende definities:

- a) Aanbieding: het door de Opdrachtnemer op grond van de Aanbiedingsdocumenten opgestelde aan de Opdrachtgever gerichte schriftelijke aanbod;
- b) Aanbiedingsdocumenten: de door de Opdrachtnemer op basis van de door de Opdrachtgever verstrekte informatie en gegevens opgestelde documenten, zoals tekeningen, beschrijvingen, specificaties, prospectussen, folders, artist impressions, catalogi, afbeeldingen, tekeningen, gewichten, proeven (samples), afmetingen, technische specificaties, verzenddocumentatie of ander informatie-materiaal;
- c) Algemene Voorwaarden: deze algemene verkoop-, leverings- en aannemingsvoorwaarden;
- d) Bouwwerk: een bouwwerk als bedoeld in artikel 7:758 lid 4 BW;
- e) Diensten: de door de Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst te verrichten werkzaamheden, waaronder advies-, ontwerp-, engineering-, montage-, installatie-, bouwwerkzaamheden, en uit te voeren opdrachten;
- f) Goederen: alle goederen en resultaten van Diensten die door of namens de Opdrachtnemer in verband met de Overeenkomst worden ontwikkeld, geleverd en/of ter beschikking gesteld, waaronder begrepen (de dragers van) software, ontwerpen, rapportages en andere documentatie, materialen en informatie;
- g) Groepsmaatschappijen: groepsmaatschappijen als bedoeld in artikel 2:24b BW;
- h) Intellectuele Eigendomsrechten: rechten op octrooien, merken, handelsnamen, logo's, modellen en domeinnamen, auteursrechten (waaronder rechten op software), portretrechten, persoonlijkheidsrechten, databankrechten, kwekersrechten, (halfgeleider) topografierechten, rechten op knowhow en enige andere intellectuele eigendomsrechten en rechten en vormen van bescherming met een vergelijkbaar effect, ongeacht of zij geregistreerd of ongeregistreerd zijn, en waaronder aanvragen voor rechten, waar dan ook ter wereld;
- i) Opdrachtgever: de natuurlijke of rechtspersoon, die aan de Opdrachtnemer een opdracht verstrekt ter zake de levering van Goederen en/of het verrichten van Diensten;
- j) Opdrachtgeverdata: de data die door of namens de Opdrachtgever wordt verstrekt aan de Opdrachtnemer;
- k) Opdrachtnemer: de groepsmaatschappij of -maatschappijen van GreenV B.V., waarmee de Overeenkomst is aangegaan;
- l) Overeenkomst: de tussen de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer gesloten overeenkomst ter zake de levering van Goederen en/of het verrichten van Diensten;
- m) Partij en Partijen: de Opdrachtnemer en de Opdrachtgever individueel respectievelijk tezamen;
- n) Service- en Onderhoudswerkzaamheden: alle activiteiten, met inbegrip van de levering van materialen en goederen, die de Opdrachtnemer moet verrichten om te zorgen dat de technische staat van het Werk en de door het Werk te vervullen functies gedurende de onderhoudsperiode aan de uit de Overeenkomst voortvloeiende eisen beantwoordt;
- o) Storing: een plotselinge onverwachte onderbreking van de prestaties van het Werk;
- p) Werk: het resultaat van ontwerp-, bouw-, installatie- en/of service- en onderhoudswerkzaamheden – met inbegrip van de levering van goederen en/of diensten – dat de Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst moet verrichten, inclusief de uitvoeringsperiode.

2. Tenzij anders bepaald in deze Algemene Voorwaarden of in de Overeenkomst:

- (i) wordt onder "schriftelijk" tevens elektronisch dataverkeer verstaan, zoals berichtenverkeer per e-mail, en
- (ii) omvatten woorden die het enkelvoud aangeven tevens het meervoud en omgekeerd.

3. Deze Algemene Voorwaarden maken onlosmakelijk deel uit van de Overeenkomst. In geval van tegenstrijdigheid tussen de bepalingen uit deze Algemene Voorwaarden en de bepalingen in de Overeenkomst (zonder de Algemene Voorwaarden), gaan de bepalingen in de Overeenkomst (zonder de Algemene Voorwaarden) voor. De Nederlandstalige tekst van deze Algemene Voorwaarden vormt de enige authentieke tekst. Bij afwijking tussen de Nederlandstalige tekst en een vertaling in een buitenlandse taal prevaleert de Nederlandstalige tekst.

4. De in deze Algemene Voorwaarden en de Overeenkomst opgenomen rechten en vorderingen van de Opdrachtnemer hebben te gelden naast de rechten en vorderingen die de Opdrachtnemer op grond van de wet heeft jegens de Opdrachtgever.

Artikel 2. Toepasselijkheid

1. Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op alle (rechts)handelingen van de Opdrachtnemer en prevaleren óók boven de algemene voorwaarden van de Opdrachtgever als de Opdrachtnemer de toepasselijkheid daarvan niet uitdrukkelijk van de hand heeft gewezen.

2. Naast en in aanvulling op het bepaalde in lid 1 zijn deze Algemene Voorwaarden van toepassing als de Opdrachtgever de toepassing ervan in eerdere overeenkomsten met de Opdrachtnemer heeft aanvaard.

Artikel 3. Aanbiedingen en totstandkoming Overeenkomst

1. Tenzij in de Aanbieding anders is bepaald, is elke Aanbieding van de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever vrijblijvend. Een Aanbieding van de Opdrachtnemer kan nog vlak na ontvangst van de aanvaarding van de Opdrachtgever door de Opdrachtnemer worden herroepen. Door de ontvangst en het behoud van de Aanbieding verklaart de Opdrachtgever zich akkoord met alle bepalingen uit deze Algemene Voorwaarden die zien op de aanbiedingsfase.

2. De inhoud van alle Aanbiedingsdocumenten is zo nauwkeurig mogelijk en heeft een redelijke karakter, maar is niet bindend, en is gebaseerd op de door de Opdrachtgever verstrekte informatie en gegevens.

3. De in een Aanbieding opgenomen prijzen hebben slechts betrekking op die Diensten of Goederen, die uitdrukkelijk in de Aanbieding zijn omschreven. De prijzen die de Opdrachtnemer in de Aanbieding noemt zijn in euro uitgedrukt, exclusief heffingen of belastingen van overheidswege. De prijzen zijn verder exclusief assurantie-, reis-, verblijfs-, verpakings-, opslag- en transportkosten, kosten voor laden, stuwen, lossen en medewerking aan douaneformaliteiten.

4. Op schriftelijk verzoek van de Opdrachtgever verstrekt de Opdrachtnemer binnen een redelijke termijn informatie over de in zijn Aanbieding gehanteerde verhouding tussen loon en materiaal en zijn betaalgedrag in het kader van de Wet ketenaansprakelijkheid en verleggingsregeling omzetbelasting.

5. Tenzij in de Aanbieding anders is bepaald, behoort niet tot een Aanbieding:

- a) grond-, hei-, hak-, breek-, funderings-, metsel-, timmer-, stukadoors-, schilder-, behangers-, herstelwerk of enig ander bouwkundig werk;
- b) het realiseren van aansluitingen van gas, water, elektriciteit, internet of andere infrastructurele voorzieningen;
- c) maatregelen ter voorkoming of beperking van schade aan of diefstal of verlies van op of bij de werkplek aanwezige zaken;
- d) de afvoer van materialen, grond, bouwstoffen of afval;
- e) verticaal en horizontaal transport;
- f) reis- en verblijfskosten.

6. Bij tegenstrijdige bepalingen in de Aanbiedingsdocumenten geldt het volgende:

- a) een nieuw geschreven of getekend document gaat voor een oud geschreven of getekend document,
- b) een beschrijving gaat voor een tekening, en
- c) een bijzondere regeling gaat voor een algemene regeling,

verder geldt dat a gaat voor b en c, en b gaat voor c.

7. De Opdrachtgever behandelt de Aanbiedingsdocumenten en de Aanbieding vertrouwelijk en mag deze documenten niet zonder schriftelijke toestemming voor eigen gebruik of gebruik door derden aanwenden of aan derden bekend maken. Het bepaalde in artikel 4 lid 17 is van overeenkomstige toepassing. De Aanbieding en de Aanbiedingsdocumenten zijn eigendom van de Opdrachtnemer. Als op basis van de Aanbiedingsdocumenten geen overeenkomst tot stand komt, dienen al deze documenten op eerste verzoek van de Opdrachtnemer direct door de Opdrachtgever en voor zijn rekening en risico te worden geretourneerd aan het adres van de Opdrachtnemer. Voor zover het digitale documenten betreft, dienen al deze documenten op eerste verzoek van de Opdrachtnemer direct door de Opdrachtgever en voor zijn rekening en risico te worden verwijderd dan wel vernietigd.

8. Mondelinge toezeggingen of afspraken door of met haar personeel binden de Opdrachtnemer niet dan nadat en voor zover de Opdrachtnemer deze schriftelijk en bevoegd vertegenwoordigd heeft bevestigd.

9. Wijziging van de Overeenkomst kan slechts geldig geschieden indien en voor zover de Opdrachtnemer deze schriftelijk en bevoegd vertegenwoordigd heeft bevestigd, en overigens in overeenstemming met het bepaalde in artikel 11.

10. Als een Overeenkomst wordt gesloten onder opschortende of ontbindende voorwaarde van het door de Opdrachtgever verkrijgen van een financiering en de Opdrachtgever een beroep op deze bepaling doet, mag hij gedurende 18 maanden na het intrekken van de voorwaarde de opdracht niet alsnog geheel of gedeeltelijk aan een derde vergeven. Doet de Opdrachtgever dat toch dan is hij een eenmalige en direct opeisbare boete verschuldigd aan de Opdrachtnemer van 15% van de oorspronkelijke opdrachtcost c.q. prijs.

Artikel 4. Verplichtingen van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zorgt ervoor, dat de Opdrachtnemer tijdig en kosteloos beschikt over:

- alle (technische) informatie (voorgeschreven constructies en werkwijzen daaronder begrepen),
- gegevens, beslissingen en wijzigingen; alsmede
- materialen en goederen; alsmede
- constructies en voorzieningen,

waarvan de Opdrachtnemer aangeeft dat deze noodzakelijk zijn of waarvan de Opdrachtgever redelijkerwijs behoort te begrijpen dat deze noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de verplichtingen onder de Overeenkomst, en wel zodanig dat de Opdrachtnemer in staat is om de Diensten c.q. de Goederen efficiënt, veilig en conform de Overeenkomst te verrichten c.q. te leveren, bij gebreke waarvan de Opdrachtnemer het recht heeft - na ingebrekestelling van de Opdrachtgever - zijn verplichtingen op te schorten, het Werk te schorsen als bedoeld in artikel 8 en/of de Opdrachtgever gehouden is de hierdoor veroorzaakte extra kosten aan de Opdrachtnemer te vergoeden.

2. Onverminderd zijn aansprakelijkheid op grond van de wet is de Opdrachtgever verantwoordelijk voor de juistheid, bruikbaarheid en volledigheid van de in lid 1 bedoelde door of namens hem verstrekte informatie en gegevens, genomen beslissingen en opgedragen wijzigingen, alsmede voor de deugdelijkheid en geschiktheid van de in lid 1 bedoelde door of namens hem aan de Opdrachtnemer ter beschikking gestelde zaken, waaronder begrepen materialen, goederen, constructies, voorzieningen, en de grond waarop de Opdrachtgever Diensten laat verrichten of een Werk laat uitvoeren. De Opdrachtnemer heeft een aanspraak op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10, indien de Opdrachtgever tekortschiet ter zake zijn in dit lid opgenomen verplichtingen.

3. De Opdrachtgever is tevens verantwoordelijk en aansprakelijk voor de door of namens hem gegeven orders, instructies en aanwijzingen, en informeert de Opdrachtnemer schriftelijk en tijdig over alle ter plaatse van het terrein, het gebouw en de locatie waar de Opdrachtnemer de Overeenkomst dient uit te voeren geldende (veiligheids-) voorschriften. De Opdrachtgever stelt de Opdrachtnemer in staat en biedt de Opdrachtnemer alle mogelijkheden om de Overeenkomst veilig en verantwoord na te komen; daaronder wordt mede begrepen het door of namens de Opdrachtgever tijdig en volledig instrueren en waarschuwen van diens personeel en personen die namens of voor hem werkzaam of aanwezig zijn op, in of rondom het terrein, het gebouw en de locatie waar de Opdrachtnemer de Overeenkomst uitvoert. De Opdrachtgever dient zich bovendien strikt te houden aan de veiligheidsvoorschriften die voortvloeien uit c.q. verband houden met de door de Opdrachtnemer verrichte Diensten of geleverde Goederen.

4. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer en diens Groepsmaatschappijen voor aanspraken van derden in verband met de in lid 1, 2 en 3 bedoelde zaken, informatie, gegevens, beslissingen, wijzigingen, orders, instructies, aanwijzingen, constructies, voorzieningen, materialen, goederen en de grond.

5. De Opdrachtgever zorgt voor de goede toestand en onbelemmerde toegankelijkheid van het terrein, de gebouwen/locaties en de installaties of delen daarvan rondom, waarop, waaronder, waarin of waarboven de Diensten worden verricht of de Goederen worden geleverd. De Opdrachtgever is aansprakelijk voor de omstandigheden die het verrichten van de Diensten of het leveren van de Goederen beperken, verhinderen en/of belemmeren. De Opdrachtgever is verplicht de Opdrachtnemer en diens personeel tijdig over arbeidsomstandigheden te informeren, en is gehouden voor gevaarlijke situaties te waarschuwen. Door of namens de Opdrachtgever worden de benodigde V&G-plannen opgesteld, althans stelt de Opdrachtnemer desgevraagd tegen een vergoeding een V&G-plan ten behoeve van de uitvoering van de Overeenkomst op.

6. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer op de locaties waar de Diensten worden verricht of de Goederen worden geleverd tijdig, kosteloos en met leveringsgarantie kan beschikken over de benodigde (nuts)voorzieningen, zoals elektriciteit (netspanning), (drink)water, gas, perslucht, telecom en/of rioleringsaansluiting.

7. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de tijdige aansluiting op de openbare netwerken.

8. De Opdrachtgever zorgt tijdig voor informatie over de aard en inhoud van de werkzaamheden van derden die door hem worden ingeschakeld, het voorziene tijdstip waarop zij worden verricht, alsmede de coördinatie daarvan. Wijziging van die informatie geeft de Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10. Uitsluitend de Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de coördinatie van deze werkzaamheden, voor zover niet anders in de Overeenkomst is overeengekomen.

9. Onverminderd zijn aansprakelijkheid op grond van de wet is de Opdrachtgever verantwoordelijk voor door hem, of in zijn opdracht door derden, uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen. Schade die door de werkzaamheden of leveringen van derden aan de Opdrachtnemer, diens werknemers of tewerkgestelden,

materialen of materieel, Goederen of Diensten ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever.

10. De Opdrachtgever is verplicht de Opdrachtnemer schriftelijk en binnen bekwame tijd te waarschuwen, als hij bekend is geworden of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn met een dreigende tekortkoming van de Opdrachtnemer.

11. De Opdrachtgever is aansprakelijk voor de (bodem)verontreiniging(en), milieubelastende stoffen en/of bacteriën die tijdens de uitvoering van de Overeenkomst worden aangetroffen, zoals asbest of legionella. De Opdrachtgever kan de Opdrachtnemer opdragen om de aangetroffen verontreinigingen, stoffen en/of bacteriën te verwijderen door middel van een wijziging krachtens artikel 11. Ongeacht of de Opdrachtnemer deze opdracht uitvoert, heeft hij recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10.

12. Onverminderd zijn aansprakelijkheid op grond van de wet is de Opdrachtgever aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van de door hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, daaronder mede begrepen de invloed die de bodemgesteldheid uitoefent, alsmede voor materialen en goederen die hij heeft voorgeschreven of van een voorgeschreven leverancier moeten worden betrokken, alsmede voor hun niet, niet tijdige en/of niet deugdelijke levering.

13. Onverminderd zijn aansprakelijkheid op grond van de wet is de Opdrachtgever verantwoordelijk voor zelfstandige hulppersonen, zoals onderaannemers of leveranciers, die hij heeft voorgeschreven. De Opdrachtnemer is niet verplicht om deze hulppersonen te contracteren, als de Opdrachtgever de contractvoorwaarden van deze hulppersonen niet wenst te accepteren. In elk geval is de Opdrachtnemer jegens de Opdrachtgever tot niet meer gehouden dan tot datgene, waartoe de Opdrachtnemer deze hulppersoon krachtens diens contractvoorwaarden kan houden. Als de voorgeschreven hulppersoon niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert, heeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 10. Op eerste verzoek van de Opdrachtgever zal de Opdrachtnemer aan de Opdrachtgever zijn vordering op deze hulppersoon cederen.

14. Tenzij in de Overeenkomst anders is bepaald, is de Opdrachtgever verantwoordelijk voor alle goederen, zoals materialen, werktuigen of gereedschappen die op het werk(terrein) zijn aangevoerd, ongeacht aan wie deze goederen toebehoren. De Opdrachtgever is tevens verantwoordelijk voor aangevoerd materieel en goederen en is verplicht deze in ontvangst te nemen.

15. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertragingen en/of kosten als gevolg van de naleving van wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, alsmede van voorschriften van bijzondere aard, zoals technische en industriële normen, die na de Aanbieding worden gewijzigd of in werking treden, tenzij redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de Opdrachtnemer die gevolgen reeds op de dag van het doen van de Aanbieding had kunnen voorzien.

16. De Opdrachtgever staat de Opdrachtnemer toe om op schuttingen en afstrasteringen, die dienen ter afsluiting van het gebouw, het terrein of de plaatsen waar de Goederen worden geleverd en de Diensten worden verricht, alsmede elders op het werkterrein aanduidingen van zijn naam en bedrijf of reclame aan te brengen. Reclame/marketing uitingen door de Opdrachtgever waarbij de naam van de Opdrachtnemer gebruikt wordt dienen vooraf schriftelijk door de Opdrachtnemer te worden goedgekeurd.

17. De Opdrachtgever is verplicht alle (bedrijfs)gegevens dan wel alle in verband met de Overeenkomst van de Opdrachtnemer ontvangen informatie vertrouwelijk te behandelen. Het is de Opdrachtgever verboden deze gegevens en informatie voor eigen gebruik of gebruik door derden aan te wenden of aan derden bekend te maken. Bij overtreding van de in dit lid opgenomen verplichting verbeurt de Opdrachtgever een onmiddellijk opeisbare boete van €100.000,00 onverminderd het recht van de Opdrachtnemer om schadevergoeding te vorderen.

18. De Opdrachtgever voldoet de door hem aan de Opdrachtnemer verschuldigde bedragen volgens de overeengekomen betalingsregeling, ook wanneer de Opdrachtgever recht heeft op schadevergoeding krachtens artikel 17. De Opdrachtgever is niet gerechtigd tot opschorting of verrekening.

19. De Opdrachtgever erkent en stemt ermee in dat de door de Opdrachtnemer te leveren Goederen en/of te verrichten Diensten onderworpen kunnen zijn aan toepasselijke handelswetten, regels, voorschriften en vergunningen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, deze die zijn opgelegd door de Verenigde Naties (VN), de Verenigde Staten (VS), de Europese Unie (EU) en de EU-lidstaten. In dit verband is de Opdrachtgever verplicht om de Opdrachtnemer op eerste verzoek schriftelijk alle benodigde informatie te verstrekken. De Opdrachtgever aanvaardt dat het voornoemde voor de Opdrachtnemer een geldige (wettelijke en/of contractuele) grondslag kan vormen voor een beroep op overmacht. De Opdrachtgever garandeert dat:

- hij zich zal houden aan alle op hem van toepassing zijnde wet- en/of regelgeving in welke vorm dan ook en in het bijzonder aan alle exportcontroles en sancties van de VN, VS en/of EU en
- dat geleverde Goederen en/of verrichte Diensten niet direct of indirect bestemd zijn of waarschijnlijk bestemd zullen zijn voor enig land waarvoor sancties gelden op grond van VN- en/of VS en/of EU-regelgeving voor de betreffende goederen, tenzij de Opdrachtgever een geldige vrijstelling of vergunning heeft verkregen van de door de VN en/of VS en/of EU aangewezen bevoegde autoriteit.

20. De Opdrachtnemer is te allen tijde gerechtigd om de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk te beëindigen krachtens artikel 9, dan wel anderszins te wijzigen krachtens artikel 11, indien er concrete aanwijzingen bestaan dat de Opdrachtgever zich niet aan de in lid 19 opgenomen wet- en regelgeving houdt.

21. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer en diens Groepsmaatschappijen voor elke mogelijke aanspraak die verband houdt met de in lid 19 beschreven wet- en regelgeving.

Artikel 5. Verzekeringen van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de in artikel 4 lid 14 bedoelde goederen afdoende zijn verzekerd, zulks onder andere tegen brand-, ontploffings-, en waterschade, alsmede tegen diefstal, verduistering, onklaar maken en/of vernieling. Tevens dient de Opdrachtgever alle maatregelen ter verkrijging van schadevergoeding van derden te nemen voor zover deze derden hiervoor door de Opdrachtgever aansprakelijk gesteld kunnen worden.

2. Als er sprake is van export van producten en (delen van) werken die mede bestaan uit door de Opdrachtnemer ontwikkelde en/of geleverde Goederen naar de VS, Canada of gebieden waarop het recht van deze landen van toepassing is verklaard, is de Opdrachtgever verplicht het voornemen van export tijdig aan de Opdrachtnemer te melden. De Opdrachtgever dient ingeval het voorgaande zich voordoet ten genoegen van de Opdrachtnemer voldoende en adequate aansprakelijkheidsverzekeringen, waaronder in elk geval voor productaansprakelijkheid, aan te gaan en ongewijzigd in stand te houden. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer in het geval van onvoldoende of niet adequate verzekering.

3. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer zo spoedig mogelijk schriftelijk bewijs ontvangt van het bestaan, de betaling en de inhoud van de in lid 1 en 2 bedoelde verzekeringen.

Artikel 6. Verplichtingen en rechten van de Opdrachtnemer

1. De Opdrachtnemer is niet verplicht om de Opdrachtgever te waarschuwen voor, of zelfstandig onderzoek te doen naar, eventuele onjuistheden in de Overeenkomst, gebreken en ongeschiktheid van zaken afkomstig van de Opdrachtgever, daaronder begrepen de grond waarop de Opdrachtgever de Opdrachtnemer Diensten laat verrichten of een Werk laat uitvoeren, en fouten of gebreken in door de Opdrachtgever verstrekte informatie, gegevens, plannen, tekeningen, berekeningen, bestekken of uitvoeringsvoorschriften.

Artikel 7:754 BW is niet van toepassing.

2. De Opdrachtnemer is tot niet meer gehouden dan een visuele inspectie van de door Opdrachtgever te leveren materialen en goederen.

3. De Opdrachtnemer zal zich naar beste vermogen inspannen om de Overeenkomst uit te voeren, en overeenkomstig de door de Opdrachtnemer opgestelde planning.

4. De Opdrachtnemer zorgt ervoor, dat hij op de hoogte is van de voor de Diensten of Goederen van belang zijnde wettelijke voorschriften of beschikkingen van overheidswege en algemene technische en/of industriële normen, zoals deze ten tijde van het doen van de aanbieding in werking zijn getreden. Indien geen specifieke normen of voorschriften zijn overeengekomen verricht de Opdrachtnemer zijn Diensten en levert hij zijn Goederen in overeenstemming met hetgeen de Opdrachtnemer redelijkerwijs mocht veronderstellen bij het aangaan van de Overeenkomst.

5. De gevolgen van de naleving van voorschriften van bijzondere aard zijn voor rekening van de Opdrachtnemer, tenzij redelijkerwijs moet worden aangenomen, dat de Opdrachtnemer deze voorschriften niet behoefde te kennen. In dat geval heeft de Opdrachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 10.

6. De Opdrachtnemer spant zich naar beste vermogen in om te zorgen dat de Diensten of Goederen voldoen aan de Overeenkomst.

7. De Opdrachtnemer geeft naar beste vermogen en desgevraagd tijdig instructies voor het in- en uit bedrijf stellen en bedrijfsvaardig houden van het Werk.

8. De Opdrachtnemer is verplicht om alle gegevens van de Opdrachtgever vertrouwelijk te behandelen, voor zover deze gegevens als vertrouwelijk aan de Opdrachtnemer bekend zijn gemaakt.

9. Als door de Opdrachtnemer in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst Goederen, waaronder mede begrepen soft- en hardware, dienen te worden geleverd waarbij de leverancier daarvan generieke voorwaarden hanteert (die de Opdrachtgever redelijkerwijs zelf ook zou hebben moeten accepteren als hij zelf zou hebben gecontracteerd met die leverancier), is de Opdrachtnemer voor wat betreft de leverantie door die leverancier jegens de Opdrachtgever qua prestatie en aansprakelijkheid tot niet meer gehouden dan tot datgene, waartoe de Opdrachtnemer die leverancier kan houden krachtens de generieke voorwaarden zoals die door de leverancier jegens de Opdrachtnemer worden gehanteerd.

10. De Opdrachtnemer is te allen tijde gerechtigd het verrichten van aan hem opgedragen Diensten of de levering van Goederen, geheel of gedeeltelijk uit te besteden aan derden.

Artikel 7. Levertijd

1. De Opdrachtnemer kan niet eerder gehouden worden om met de uitvoering van de Overeenkomst te starten dan nadat de Overeenkomst tot stand is gekomen, en nadat alle daarvoor door de Opdrachtgever te verschaffen noodzakelijke informatie, gegevens, constructies, publiek- en privaatrechtelijke toestemmingen, voorzieningen, materialen, goederen en/of (bewijs van) verzekeringen, zoals die genoemd in artikel 5 en 35, tijdig in zijn bezit zijn en hij de overeengekomen termijnbetaling heeft ontvangen. Overschrijding van de daarvoor geldende termijnen geeft de Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10. De Opdrachtnemer is bevoegd eerder aan te vangen en/of op te leveren, tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen.

2. Tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen, zullen de voor de Opdrachtnemer toepasselijke, in de planning genoemde termijnen en momenten zoveel mogelijk in acht worden genomen. Deze termijnen, de opleverdatum daaronder begrepen, zijn bepaald in de verwachting, dat de voorzienbare omstandigheden ten tijde van het tot stand komen van de Overeenkomst hetzelfde blijven tijdens de uitvoering daarvan, en de nodige materialen van derden tijdig aan de Opdrachtnemer worden afgeleverd, bij gebreke waarvan de Opdrachtnemer recht heeft op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10.

3. De enkele overschrijding van een in de planning genoemde termijn of moment brengt de Opdrachtnemer niet in verzuim. Een overschrijding van een termijn geeft de Opdrachtgever geen recht tot het vorderen van schadevergoeding of boete, hoegenaamd ook, of tot geheel of gedeeltelijke ontbinding van de Overeenkomst. De Opdrachtgever is gerechtigd om na het verstrijken van de overeengekomen aflevertermijn dan wel opleverdatum de Opdrachtnemer schriftelijk en gemotiveerd in gebreke te stellen om alsnog binnen een redelijke termijn, waarmee rekening gehouden is met levertijden, af te leveren of op te leveren. Bij overschrijding van deze termijn is de Opdrachtgever wel gerechtigd de Overeenkomst te ontbinden, zonder recht te hebben op het vorderen van schadevergoeding of boete, hoegenaamd ook.

4. Als overschrijding van een in de planning genoemde termijn of moment dreigt, zullen de Opdrachtnemer en de Opdrachtgever zo spoedig mogelijk in overleg treden.

Artikel 8. Opschorting of schorsing

1. Onverminderd diens wettelijke en overige rechten, heeft de Opdrachtnemer in ieder geval het recht zonder ingebrekestelling en zonder gerechtelijke tussenkomst zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst op te schorten of het Werk te schorsen, in het geval van:

- artikel 14 lid 1 (niet tijdige betaling door de Opdrachtgever);
- artikel 14 lid 3 (niet verstrekken zekerheid door de Opdrachtgever);
- artikel 19 lid 2 (gevallen van overmacht).

2. Indien de Opdrachtnemer de uitvoering van de Overeenkomst opschort, daaronder begrepen de opschorting van Diensten of de levering van Goederen, of het Werk schorst, en later deze alsnog uitvoert, is het bepaalde in lid 5 van toepassing.

3. Indien de opschorting of schorsing langer dan één maand duurt, heeft de Opdrachtnemer bovendien recht op een evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van de Overeenkomst.

4. Indien de opschorting of schorsing als bedoeld in dit artikel langer dan 2 maanden duurt is de Opdrachtnemer gerechtigd om op grond van artikel 9 de Overeenkomst te beëindigen.

5. De Opdrachtgever is in de gevallen als bedoeld in de vorige leden verplicht de schade die de Opdrachtnemer lijdt te vergoeden, onverminderd de gehoudenheid van de Opdrachtnemer die schade zoveel mogelijk te beperken, tenzij de schade het gevolg is van een tekortkoming die de Opdrachtgever niet kan worden toegerekend.

Artikel 9. Beëindiging

1. De Overeenkomst eindigt door verloop van de overeengekomen periode of het volbrengen van hetgeen is overeengekomen. Indien sprake is van een duurovereenkomst, is deze door Opdrachtnemer te allen tijde opzegbaar met inachtneming van een opzegtermijn van drie (3) maanden. Opzegging dient te geschieden tegen het einde van een kalendermaand.

2. Onverminderd diens wettelijke beëindigingsmogelijkheden en overige rechten, heeft de Opdrachtnemer in ieder geval het recht zonder ingebrekestelling en zonder gerechtelijke tussenkomst de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden of door opzegging te doen eindigen, zulks ter keuze aan de Opdrachtnemer, indien:

- de Opdrachtgever in staat van faillissement wordt verklaard, zijn faillissement aanvraagt of dit wordt aangevraagd;
- de Opdrachtgever een schuldenregeling met zijn crediteuren treft, (voorlopige) surséance van betaling aanvraagt, deze wordt verleend, of een vergelijkbare procedure ondergaat;
- de Opdrachtgever rechtspersoonlijkheid verliest, of zijn bedrijf geheel of gedeeltelijk stillegt, sluit of overdraagt, of overlijdt of onder curatele wordt gesteld of, indien hij een vennootschap is, ontbonden wordt of liquideert;
- op het vermogen van de Opdrachtgever of een gedeelte daarvan executoriaal beslag wordt gelegd;
- de zeggenschap van de Opdrachtgever bij een ander komt te rusten dan ten tijde van het sluiten van de Overeenkomst;
- de Opdrachtgever feitelijk zijn onderneming staakt c.q. zijn ondernemersactiviteiten feitelijk beëindigt en/of heeft beëindigd;
- de Opdrachtgever in de nakoming van de Overeenkomst toerekenbaar tekortschiet, of de Opdrachtnemer goede grond heeft te vrezen dat de Opdrachtgever tekort zal schieten in de nakoming van zijn verplichtingen onder de Overeenkomst;
- er zich een situatie zoals beschreven in artikel 4 lid 20 voordoet.

3. De Opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen, onverminderd het bepaalde in artikel 3 lid 10.

4. In de gevallen bedoeld in de leden 2 en 3 is de Opdrachtgever verplicht om de opdrachtsom c.q. vaste prijs die in de Overeenkomst is vastgelegd te betalen, vermeerderd met de kosten die de Opdrachtnemer als gevolg van niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de door de Opdrachtgever te bewijzen besparingen die voor de Opdrachtnemer uit de beëindiging voortvloeien. Als de prijs afhankelijk was

gesteld van de werkelijke door de Oprachtnemer te maken kosten, wordt de door de Oprachtgever verschuldigde prijs berekend op grondslag van de gemaakte kosten, de verrichte arbeid en de winst die de Oprachtnemer bij volledige uitvoering van de Overeenkomst zou hebben gemaakt. Behoudens tegenbewijs is de berekening van de Oprachtnemer van de hem op grond van dit lid toekomstende vergoeding voor de Oprachtgever bindend.

5. De Oprachtgever is tevens verplicht de schade die de Oprachtnemer lijdt te vergoeden, onverminderd de gehoudenheid van de Oprachtnemer die schade zoveel mogelijk te beperken, tenzij de schade het gevolg is van een tekortkoming die de Oprachtgever niet kan worden toegerekend.

6. Tenzij uitdrukkelijk en schriftelijk door de Oprachtnemer toestemming is verleend, is het de Oprachtgever niet toegestaan om in het geval van beëindiging als bedoeld in dit artikel gebruik te maken van de Intellectuele Eigendomsrechten van de Oprachtnemer alsmede van ideeën, concepten, knowhow en technieken te gebruiken die in de loop van de dienstverlening door de Oprachtnemer zijn verworven of toegepast.

7. Elke vordering die de Oprachtnemer ten laste van de Oprachtgever heeft of krijgt is, in geval van een toerekenbare tekortkoming zijdens de Oprachtgever, direct opeisbaar.

8. Partijen sluiten hierbij de werking van artikel 6:271 BW uitdrukkelijk uit.

9. Verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst en deze Algemene Voorwaarden die naar hun aard bestemd zijn om ook na de beëindiging van de Overeenkomst (op welke grond dan ook) voort te duren, blijven na de beëindiging van de Overeenkomst bestaan.

Artikel 10. Termijnverlenging en/of kostenvergoeding

1. In het geval van Diensten die kwalificeren als aanneming van werk heeft de Oprachtnemer, in aanvulling op artikel 7:753 lid 1 BW, de mogelijkheid om aanspraak te maken op kostenvergoeding zonder gerechtelijke tussenkomst.

2. Naast het bepaalde in lid 1 en artikel 11 heeft de Oprachtnemer in elk geval recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding:

- indien deze Algemene Voorwaarden daar uitdrukkelijk in voorzien en onder de voorwaarde dat de vertraging en/of kosten hun oorzaak vinden in een omstandigheid die niet aan de Oprachtnemer kan worden toegerekend, of
- indien sprake is van een omstandigheid waarvoor de Oprachtgever verantwoordelijk is, of
- onverminderd het gestelde in artikel 19 omtrent overmacht, ten gevolge van ongunstige weersomstandigheden (zoals regen, hagel, windhoos, vorst, sneeuw, ijzel, mist of storm) of een onwerkbare bodemgesteldheid op het werkterrein in de periode tussen het aangaan van de Overeenkomst en de opleverdatum van de Oprachtnemer en/of diens onderaannemers dagen niet hebben kunnen installeren/werken, en dientengevolge de planning van de Oprachtnemer is verstoord, wordt de lever- of opleverdatum met evenveel werkbare dagen verlengd of
- indien zich een onvoorziene omstandigheid voordoet van dien aard dat de Oprachtgever naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet mag verwachten dat de Overeenkomst ongewijzigd in stand blijft.

3. Als de Oprachtnemer van mening is dat hij recht heeft op termijnverlenging en/of kostenvergoeding, deelt hij dat de Oprachtgever schriftelijk en gemotiveerd mee. Daarbij vermeldt hij alle directe en indirecte kosten, alsmede een redelijke opslag voor algemene kosten, winst en risico. Voorts vermeldt hij de gevolgen ten aanzien van de planning.

Artikel 11. Wijzigingen

1. De Oprachtgever is bevoegd om wijzigingen in de Overeenkomst of de voorwaarden van uitvoering aan de Oprachtnemer op te dragen.

2. De Oprachtnemer is niet verplicht een opgedragen wijziging uit te voeren als de wijziging:

- niet schriftelijk is opgedragen, of
- tot een onaanvaardbare verstoring van de te verrichten Diensten of levering van Goederen zou leiden, of
- zijn kennis en/of bekwaamheden en/of capaciteiten te boven gaat, of
- niet in zijn belang zou zijn, of
- als Partijen niet tot overeenstemming komen over de financiële gevolgen en de consequenties ten aanzien van de levertijd of planning.

3. Als de Oprachtnemer bereid is de wijziging uit te voeren, dan stuurt hij de Oprachtgever een schriftelijke aanbieding met de volgende gegevens:

- het saldo, gevormd door alle directe en indirecte kosten, winst en risico, verband houdende met de wijziging, verminderd met de eventuele besparingen als gevolg van de uitvoering van de wijziging, en
- de aanpassing van de te verrichten Diensten of te leveren Goederen, plannings en dergelijke documenten, en
- de aanpassing van de termijnstaat of betalingscondities.

4. De Oprachtnemer heeft recht op een redelijke vergoeding van de kosten verbonden aan de in lid 3 bedoelde aanbieding, ongeacht de vraag of Partijen het over die aanbieding eens worden.

5. De Oprachtnemer is bevoegd om voorstellen tot wijziging aan de Oprachtgever voor te leggen als hij daartoe aanleiding ziet en vooropgesteld dat de Diensten of Goederen aan de Overeenkomst zullen beantwoorden. De Oprachtnemer is echter zonder meer gerechtigd om die wijzigingen door te voeren, die door de Oprachtnemer in redelijkheid nodig, nuttig of gewenst worden geacht voor zover zij de functionaliteit van de te verrichten

Diensten of te leveren Goederen dan wel, bij aanneming van werk het te realiseren Werk, niet wezenlijk beïnvloeden of verbeteren.

6. De Oprachtgever kan de in lid 5 1e volzin bedoelde voorstellen tot wijziging, als daarvoor een redelijke grond is, weigeren of accepteren. In het laatste geval volgen Partijen dit artikel.

7. Als in verband met de wijzigingen vertraging ontstaat door een omstandigheid die niet aan de Oprachtnemer kan worden toegerekend, dan heeft de Oprachtnemer recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 10.

8. De Oprachtgever moet de prijs van de wijziging op eerste verzoek van de Oprachtnemer voldoen. Het ontbreken van een schriftelijke opdracht met betrekking tot de wijziging laat de aanspraken van de Oprachtnemer op betaling onverlet.

Artikel 12. Eigendomsvoorbehoud, overdracht en verpanding van vorderingen

1. Alle door de Oprachtnemer geleverde Goederen, waaronder in dit verband de materialen en producten waarmee de Goederen zijn samengesteld, uit zijn opgebouwd of anderszins zijn verbonden, blijven eigendom van de Oprachtnemer totdat de Oprachtgever aan al zijn financiële verplichtingen jegens de Oprachtnemer heeft voldaan. Hieronder vallen ook die verplichtingen van de Oprachtgever jegens de Oprachtnemer wegens tekortschieten van de Oprachtgever in één of meer van zijn verplichtingen ten opzichte van de Oprachtnemer. Door de Oprachtgever verrichte betalingen worden allereerst en zoveel mogelijk toegerekend aan vorderingen van de Oprachtnemer waarvoor geen eigendomsvoorbehoud geldt.

2. De Oprachtgever is gehouden de onder eigendomsvoorbehoud afgeleverde Goederen met de nodige zorgvuldigheid en als herkenbaar eigendom van de Oprachtnemer af te zonderen en te bewaren.

3. De Oprachtgever is verplicht de Goederen voor de duur van de voorbehouden eigendom tegen brand-, ontploffings- en waterschade alsmede tegen diefstal te verzekeren en verzekerd te houden, alsmede het bewijs van het bestaan, de betaling en de inhoud van deze verzekeringen op eerste verzoek aan de Oprachtnemer ter inzage te geven. Alle aanspraken van de Oprachtgever op de verzekeraars van de zaken uit hoofde van genoemde verzekeringen zullen, op eerste verzoek van de Oprachtnemer, door de Oprachtgever aan hem worden verpand op de wijze, aangegeven in artikel 3:239 BW, tot meerdere zekerheid van de voldoening van de vorderingen van de Oprachtnemer op de Oprachtgever.

4. Indien de Oprachtgever in de nakoming van zijn verplichtingen jegens de Oprachtnemer tekortschiet of de Oprachtnemer goede grond geeft te vrezen dat hij in die verplichtingen zal tekortschieten, is de Oprachtnemer gerechtigd de onder eigendomsvoorbehoud afgeleverde Goederen terug te nemen.

5. Na terugname zal de Oprachtgever worden gecrediteerd voor de dan geldende marktwaarde, tot een maximum van de oorspronkelijke koopprijs, verminderd met kosten die de Oprachtnemer door terugneming heeft gemaakt. Deze bepaling geldt alleen indien de teruggenomen Goederen courant zijn en door de Oprachtnemer kunnen worden hergebruikt of verkocht.

6. Indien Goederen na het verstrijken van de daarvoor geldende levertijd niet zijn afgenomen, blijven deze ter beschikking staan van de Oprachtnemer en zullen zij voor rekening en risico van de Oprachtgever door of namens de Oprachtnemer worden opgeslagen, onverminderd de bevoegdheid van de Oprachtnemer om courante Goederen te verkopen of te hergebruiken, en onverminderd zijn rechten wegens tekortkoming in de nakoming door de Oprachtgever.

7. De Oprachtgever verbindt zich om vorderingen die hij ter zake de door de Oprachtnemer geleverde Diensten of Goederen tegen zijn afnemers verkrijgt niet aan derden over te dragen, te cederen of te verpanden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Oprachtnemer. De Oprachtgever verbindt zich verder om voornoemde vorderingen, zodra de Oprachtnemer de wens daartoe te kennen geeft, aan hem te verpanden op de wijze, aangegeven in artikel 3:239 BW tot meerdere zekerheid van betaling van zijn vorderingen uit welken hoofde dan ook op de Oprachtgever.

Artikel 13. Prijs en betaling

1. In overeengekomen bedragen en in de in deze Algemene Voorwaarden genoemde bedragen is de omzetbelasting niet begrepen. De Oprachtgever vergoedt de door de Oprachtnemer in het kader van de Overeenkomst verschuldigde omzetbelasting. Betaling vindt volgens het termijnschema van de Overeenkomst plaats. Indien geen termijnschema is overeengekomen zal de Oprachtnemer maandelijks per de eerste van de maand factureren dan wel zoveel eerder als in het licht van de Overeenkomst redelijk is.

2. De Oprachtnemer is gerechtigd tot 14 dagen na totstandkoming van de Overeenkomst de prijzen zonder voorafgaande kennisgeving te wijzigen c.q. aan te passen, indien kostprijsbepalende factoren wijzigen of gewijzigd worden. De Oprachtnemer zal deze prijsverhoging zo spoedig mogelijk gespecificeerd ter kennis van de Oprachtgever brengen. De betaling van de eventuele meerprijs op grond van dit lid zal geschieden overeenkomstig de bepalingen van artikel 11. Indien voornoemde prijsverhoging in totaal meer dan 20% van de overeengekomen prijs exclusief omzetbelasting bedraagt, zal de Oprachtgever gerechtigd zijn de Overeenkomst (tussentijds) door opzegging als bedoeld in artikel 9 te beëindigen, mits hij zulks onverwijld na kennisgeving aan de Oprachtnemer schriftelijk mededeelt. De Oprachtgever heeft in geval van beëindiging geen recht op schadevergoeding.

3. Alle prijzen en tarieven zijn gebaseerd op een continu werkproces en een normale werkweek van maandag tot en met vrijdag. Alle Diensten die worden verricht dan wel alle Goederen die worden geleverd buiten de normale werktijden per werkdag worden

verrekend tegen de in de Overeenkomst vastgelegde tarieven en toeslagen, uitgaande van de normale werktijden van de Oprachtnemer. Alle wachturen respectievelijk uitvaluren voor personeel respectievelijk materieel van de Oprachtnemer toe te rekenen aan de Oprachtgever worden verrekend op basis van de in de Overeenkomst vastgelegde tarieven.

4. De verrekening van wijzigingen van lonen, sociale lasten, prijzen, huren en vrachten vindt plaats conform de BDB-index voor utiliteitsbouw, tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen.

5. Voor zover bij betaling ineens de betreffende factuur niet reeds tevens de factuur voor de eindafrekening is mag de Oprachtnemer de factuur voor de eindafrekening indienen als en zodra de Goederen zijn afgeleverd c.q. de Diensten zijn verricht of opgeleverd, dan wel op de dag waarop de Overeenkomst krachtens artikel 9 is opgezegd, beëindigd in onvoltooid staat of ontbonden. Indiening van deze factuur impliceert geen afstand van recht op verdere aanspraken van de Oprachtnemer in het kader van de Overeenkomst.

6. Betaling vindt plaats zonder inhoudingen of verrekening en binnen 14 kalenderdagen na de datum van de betreffende factuur, tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen.

7. In geval van niet, niet-tijdige of niet-gehele betaling van een factuur is de Oprachtgever, zonder ingebrekestelling, in verzuim en worden alle betalingsverplichtingen van de Oprachtgever onmiddellijk opeisbaar, onverminderd de overige aan de Oprachtnemer toekomende rechten. Dit is eveneens het geval indien de Oprachtgever in staat van faillissement wordt verklaard of surséance van betaling aanvraagt of wordt verleend.

8. De Oprachtgever is niet gerechtigd om voor of namens de Oprachtnemer betalingen te doen aan diens zelfstandige hulpverleners.

9. Een betaling strekt in de eerste plaats in mindering op alle verschuldigde kosten en rente en ten slotte in mindering op opeisbare facturen die het langst openstaan, zelfs al vermeldt de Oprachtgever dat de betaling betrekking heeft op andere facturen.

Artikel 14. Gevolgen van late betaling door de Oprachtgever

1. Als de Oprachtgever niet tijdig betaalt, heeft de Oprachtnemer recht op vergoeding van rente conform artikel 6:119a BW met ingang van de dag, waarop betaald had moeten zijn. In dat geval is de Oprachtnemer tevens bevoegd om zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst op te schorten, of het Werk te schorsen als bedoeld in artikel 8.

2. Vindt de betaling niet plaats binnen een maand na de dag waarop dit uiterlijk had moeten plaatsvinden, dan heeft de Oprachtnemer aanspraak op vergoeding van rente tegen het wettelijk rentepercentage verhoogd met twee procentpunt met ingang van de dag waarop deze maand is verstreken, zonder aanmaning door de Oprachtnemer. Bij de renteberekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een volle maand. In dat geval is de Oprachtnemer tevens bevoegd om de Overeenkomst te ontbinden krachtens artikel 9.

3. De Oprachtnemer is te allen tijde gerechtigd om van de Oprachtgever een genoegzame zekerheid (zoals een bankgarantie) te verlangen voor de risico's die de Oprachtnemer loopt uit hoofde van de uitvoering van de Overeenkomst. Als de Oprachtgever in gebreke blijft met het stellen van de verlangde zekerheid, is de Oprachtnemer bevoegd zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst op te schorten, of het Werk te schorsen als bedoeld in artikel 8, of de Overeenkomst te ontbinden krachtens artikel 9.

4. Alle werkelijk door de Oprachtnemer gemaakte kosten om de verschuldigde facturen voldaan te krijgen, zowel gerechtelijke als buitengerechtelijke kosten, komen voor rekening van de Oprachtgever, tenzij de Oprachtnemer kiest om deze kosten forfaitair te bepalen op 15% van het te vorderen bedrag.

Artikel 15. Reclames en aanspraken van de Oprachtgever

1. De rechtsvordering uit hoofde van een gebrek in verrichte Diensten is niet-ontvankelijk als de Oprachtgever niet met bekwaame spoed nadat hij deze heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, schriftelijk en gemotiveerd de Oprachtnemer in gebreke heeft gesteld met vermelding van een redelijke termijn, waarin rekening gehouden wordt met levertijden, teneinde de Oprachtnemer in staat is adequaat te reageren.

2. De rechtsvordering uit hoofde van onjuiste, gebrekkige of van onvolledige levering van Goederen is niet-ontvankelijk als de Oprachtgever niet binnen 7 kalenderdagen nadat hij deze heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, schriftelijk en gemotiveerd de Oprachtnemer in gebreke heeft gesteld, met vermelding van een redelijke termijn, waarin rekening gehouden wordt met levertijden, teneinde de Oprachtnemer in staat is adequaat te reageren. Onverminderd het bepaalde in de vorige volzin is de rechtsvordering uit hoofde van uiterlijk zichtbare gebreken eveneens niet-ontvankelijk, indien de Oprachtgever niet dadelijk bij ontvangst van de Goederen op de vrachtbrief of het ontvangstbewijs de beweerde onjuiste of onvolledige levering heeft doen aantekenen.

3. Ten aanzien van de afmetingen en gewichten en/of kwaliteit en deugdelijkheid van de Goederen, behoudt de Oprachtnemer zich steeds de gebruikelijke afwijkingen en toleranties voor, zoals die gangbaar zijn bij de fabrikanten die met de vervaardiging van deze Goederen zijn belast.

4. Het vorderingsrecht uit hoofde van een gebrek in verrichte Diensten, of uit hoofde van onjuiste, van gebrekkige of van onvolledige levering van Goederen, vervalt door verloop van een maand na het verstrijken van de in een schriftelijke en gemotiveerde ingebrekestelling vermelde redelijke termijn.

5. Indien de Oprachtgever het niet eens is met een factuur van de Oprachtnemer moet hij, op straffe van verval van alle rechten, binnen de betalingstermijn schriftelijk bij de Oprachtnemer daarover klagen. Als de betalingstermijn langer is dan dertig dagen, moet de Oprachtgever uiterlijk binnen dertig dagen na factuurdatum schriftelijk hebben geklaagd. Na ommekomst van deze periode geldt de inhoud van de facturen als uitsluitend bewijs betreffende de (waarde en correcte uitvoering van de) daaronder geleverde prestaties, behoudens tegenbewijs.

6. Betaling door de Oprachtnemer als gevolg van een aanspraak van de Oprachtgever wordt gedaan met aftrek van opeisbare vorderingen van de Oprachtnemer op de Oprachtgever.

Artikel 16. Garantie

1. Tenzij in deze Algemene voorwaarden of in de Overeenkomst anders is bepaald, staat de Oprachtnemer, zoals in de volgende artikelen nader is uitgewerkt, voor een periode van 12 maanden na (op)levering, of na ingebruikname indien die eerder heeft plaatsgevonden, in voor de goede uitvoering van de volgende specifieke Diensten of Goederen, of onderdelen daarvan:

- (i) ruitbreuk, voor zover die het directe en uitsluitende gevolg is van een uitvoeringsfout van de Oprachtnemer;
- (ii) expliciet en concreet overeengekomen prestatie-eisen ter zake levensduur, waterverbruik, energieverbruik, klimaatbeheersing, productie- of verwerkingsaantallen, en (software-machtige) procesverbetering.

2. De Oprachtgever moet kosteloos alle medewerking verlenen aan het door of namens de Oprachtnemer onderzoeken van een beroep van de Oprachtgever op een garantie, bij gebreke waarvan alle rechten van de Oprachtgever in verband met dat beroep komen te vervallen.

3. Als de Oprachtnemer een beroep op een garantie op goede gronden heeft afgewezen, moet de Oprachtgever aan de Oprachtnemer alle in verband met het onderzoeken van dat beroep redelijk gemaakte kosten vergoeden.

4. Als de overeengekomen Diensten of Goederen niet deugdelijk zijn verricht of geleverd, zal de Oprachtnemer de keuze maken of hij op grond van de garantie

- (i) de Diensten of Goederen alsnog deugdelijk uitvoert, of
- (ii) de geleverde Goederen geheel of gedeeltelijk vervangt, of
- (iii) de Oprachtgever crediteert voor een redelijk deel van de opdrachtsom.

5. Als de Oprachtnemer ervoor kiest om de Diensten alsnog deugdelijk uit te voeren of de geleverde Goederen geheel of gedeeltelijk te vervangen, zal de Oprachtgever hem in alle gevallen daartoe de gelegenheid bieden. De Oprachtnemer bepaalt zelf de wijze en het tijdstip van uitvoering. Bestonden de overeengekomen Diensten of Goederen (mede) uit het bewerken van door de Oprachtgever aangeleverd materiaal, dan dient de Oprachtgever voor eigen rekening en risico nieuw materiaal aan te leveren.

6. Zaken die door de Oprachtnemer worden hersteld of vervangen moeten door de Oprachtgever aan hem worden toegezonden. Het transport, de verzending en de demontage en montage komen voor rekening en risico van de Oprachtgever. Daarnaast komen de reis, het verblijf en de reizen voor rekening van de Oprachtgever. De Oprachtnemer is bevoegd voor deze kosten zekerheid of vooruitbetaling te verlangen.

7. De Oprachtnemer hoeft pas uitvoering te geven aan de garantie als de Oprachtgever aan al zijn verplichtingen heeft voldaan.

8. Na reparatie of vervanging in het kader van deze garantieregeling wordt de garantietermijn niet verlengd en eindigt de garantie op het moment dat de oorspronkelijke termijn zou eindigen.

9. a. Garantie is uitgesloten voor gebreken die geheel of gedeeltelijk het gevolg zijn van feiten en omstandigheden die op grond van de Overeenkomst of deze Algemene Voorwaarden voor rekening en risico van de Oprachtgever komen.

b. Garantie is in elk geval uitgesloten voor gebreken die geheel of gedeeltelijk het gevolg zijn van:

- normale slijtage;
- onoordeelkundig gebruik;
- nalatigheid;
- niet of onjuist uitgevoerd onderhoud;
- installatie, (de)montage, wijziging of reparatie door de Oprachtgever of door derden;
- gebreken aan of ongeschiktheid van zaken, materialen of hulpmiddelen afkomstig van, of voorgeschreven door de Oprachtgever;
- enig overheidsvoorschrift inzake de aard of de kwaliteit van de toegepaste materialen.

c. Garantie is uitgesloten voor afwijkingen die technisch redelijkerwijs niet te vermijden zijn, een kwalitatieve verbetering impliceren of de functionaliteit van de zaak niet significant beperken gegeven het doel waarvoor de Oprachtgever de zaak in de normale uitvoering van zijn bedrijf gebruikt.

d. Geen garantie wordt gegeven op:

- geleverde Goederen die niet nieuw waren op het moment van levering;
- het keuren, repareren en reviseren van Goederen;
- Goederen waarvoor fabrieksgarantie is verleend;
- Diensten of Goederen waarvoor door derden aan de Oprachtgever garantie is verleend.

10. Het bepaalde in lid 2 tot en met 9 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing bij eventuele aanspraken van de Opdrachtgever op grond van wanprestatie, non-conformiteit of welke andere grondslag dan ook.

Artikel 17. Aansprakelijkheid

1. Als de Opdrachtnemer uit welke hoofde dan ook aansprakelijk is, is die aansprakelijkheid te allen tijde beperkt zoals in de hiernavolgende artikellieden is bepaald.

2. Is de Opdrachtnemer jegens de Opdrachtgever aansprakelijk, dan is hij slechts gehouden tot vergoeding van de door de Opdrachtgever dientengevolge geleden directe materiële schade, indien en voor zover die schade niet kon worden beperkt door de Opdrachtgever en niet wordt opgeheven door herstel als bedoeld in lid 5.

3. Tot directe materiële schade behoren in geen geval: alle andere dan in het vorige lid bedoelde vormen van schade, zoals opzichtschaade, alsmede van gevolgschaade, zoals - maar niet beperkt tot - productieverlies, bedrijfsschaade (zoals omzet- of winstderiving) of waardevermindering of verlies van producten - evenmin als bedragen die in de uitvoeringskosten zouden zijn begrepen als de Diensten of Goederen van de aanvang af goed zouden zijn verricht c.q. geleverd.

4. De Opdrachtnemer is bovendien nimmer aansprakelijk voor:

- teeltschaade, onder meer doch niet uitsluitend veroorzaakt door het gebruik van pesticiden en/of schoonmaakmaterialen, reinigings-, onderhouds- of uitbreidingswerkzaamheden, besmettelijke ziektes, of enig ander van buitenaf of binnenuit komend onheil;
- glasschaade, onder meer doch niet uitsluitend veroorzaakt door hagel, storm, reinigings-, onderhouds-, of uitbreidingswerkzaamheden, of enig ander van buitenaf of binnenuit komend onheil;
- schade die het gevolg is van door haar verstrekte (ontwerp)tekeningen of adviezen, waaronder, maar niet beperkt tot, adviezen ten aanzien van de configuratie van installaties, de instellingen voor de uitvoering van een proef, of het maken van een proefopzet.

5. Onverminderd het in dit artikel bepaalde verbindt de Opdrachtnemer zich voor eigen rekening de gebreken waarvoor hij aansprakelijk is zo goed als redelijkerwijs mogelijk te herstellen gedurende de in lid 11 bedoelde termijn. In het geval dat de kosten van herstel in geen redelijke verhouding staan tot het belang van de Opdrachtgever bij herstel, of in het geval dat het Werk niet in Nederland is opgericht c.q. gerealiseerd, wordt het recht van de Opdrachtgever op herstel omgezet in een door de Opdrachtnemer te betalen schadevergoeding als bedoeld in lid 2. Door de Opdrachtnemer vervangen onderdelen worden zijn eigendom.

6. Voor vergoeding van andere schade dan in dit artikel genoemd is de Opdrachtnemer slechts aansprakelijk indien en voor zover de Opdrachtgever bewijst, dat deze te wijten is aan opzet, bewuste roekeloosheid of grove schuld van de Opdrachtnemer zelf of zijn leidinggevende ondergeschikten, dus niet van zelfstandige hulpverleners of niet leidinggevende ondergeschikten van de Opdrachtnemer.

7. Onverminderd het in dit artikel bepaalde is de Opdrachtnemer bij Diensten of Goederen die dienen ter uitoefening van het beroep of bedrijf van de Opdrachtgever alleen aansprakelijk voor schade die niet wordt gedekt door de in artikel 35 bedoelde verzekering(en). Bij Diensten of Goederen die betrekking hebben op producten, goederen en werken die door de Opdrachtgever naar de VS en Canada worden geëxporteerd, dan wel naar gebieden waarop het recht van een van deze landen van toepassing is verklaard, is de Opdrachtnemer alleen aansprakelijk voor schade die niet wordt gedekt door de in artikel 5 bedoelde verzekeringen.

8. Indien en voor zover de Opdrachtgever enig aan de Overeenkomst verbonden risico heeft verzekerd, is hij gehouden vergoeding van eventuele schade onder die verzekering te vorderen en de Opdrachtnemer en diens Groepsmaatschappijen te vrijwaren voor verhaals- c.q. regressaanspraken van de verzekeraar.

9. De omvang van de door de Opdrachtnemer te vergoeden schade is beperkt tot maximaal het bedrag van de in de Overeenkomst vastgelegde opdrachtsom c.q. prijs, of als bij het sluiten van de Overeenkomst geen prijs is bepaald, zoals bij regie, tot het bedrag van de vermoedelijke prijs voor daadwerkelijk verrichte Diensten en geleverde Goederen. Bij onderhoudscontracten met een looptijd van meer dan één jaar wordt de prijs gesteld op het totaal aan vergoedingen voor één jaar.

10. Indien de Opdrachtnemer enige verzekering(en) heeft uitgenomen ter dekking van zijn aansprakelijkheid jegens de Opdrachtgever, zal de schadevergoeding in geen geval meer bedragen dan het totaal van de bedragen van het eigen risico van de verzekering(en) van de Opdrachtnemer en de door de verzekeraar(s) van de Opdrachtnemer daadwerkelijk gedane uitkering.

11. Tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen of tenzij in deze Algemene Voorwaarden anders is bepaald, vervalt elke aansprakelijkheid van de Opdrachtnemer, op welke grond dan ook, alsmede elke (rechts)vordering van de Opdrachtgever uit hoofde van enige tekortkoming(en) van de Opdrachtnemer door verloop van één jaar vanaf het tijdstip van i) oplevering of beëindiging in onvoltooid staat of ii) het tijdstip waarop de Overeenkomst door ontbinding of opzegging is geëindigd.

12. Alle verweermiddelen die de Opdrachtnemer aan de met de Opdrachtgever gesloten Overeenkomst ter afwijking van haar aansprakelijkheid kan ontlenen, kunnen ook door haar personeel en derden die door hem bij de uitvoering van de Overeenkomst zijn ingeschakeld, ten opzichte van de Opdrachtgever worden ingeroepen, als ware zijn personeel en als waren voormelde derden zelf partij bij de Overeenkomst.

13. Aansprakelijkheidsbeperkende, -uitsluitende of -vaststellende voorwaarden die door derden aan de Opdrachtnemer kunnen worden tegengeworpen, kunnen in dezelfde mate ook door de Opdrachtgever aan de Opdrachtgever worden tegengeworpen.

Artikel 18. Vrijwaring

1. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer en diens Groepsmaatschappijen tegen alle aanspraken van derden wegens (product)aansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een door de Opdrachtgever aan een derde geleverd product of werk en dat mede bestond uit door de Opdrachtnemer ontwikkelde en/of geleverde Goederen, behoudens indien en voor zover de Opdrachtgever bewijst dat de schade is veroorzaakt door die Goederen en onverminderd het bepaalde in artikel 17 lid 8.

2. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer, diens Groepsmaatschappijen en (zults bij wijze van derdenbeding) hun desbetreffende personeel en de door hen bij de uitvoering van zijn verplichtingen ingeschakelde (hulp)personen tegen alle aanspraken van derden uit hoofde van door deze derden geleden schade voortvloeiende uit of samenhangende met de uitvoering door de Opdrachtnemer van de Overeenkomst, de overschrijding door de Opdrachtnemer van een levertijd of termijn, het gebruik door de Opdrachtgever van de door de Opdrachtnemer geleverde Goederen, gerealiseerd Werk en/of verrichte Diensten, tenzij de schade die tot de betreffende aanspraken heeft geleid is veroorzaakt door de bewuste roekeloosheid of opzet van de Opdrachtnemer of diens leidinggevende ondergeschikten.

3. De Opdrachtgever vrijwaart de Opdrachtnemer en diens Groepsmaatschappijen tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade, voor zover deze schade krachtens deze Algemene Voorwaarden voor rekening van de Opdrachtgever blijft.

Artikel 19. Overmacht

1. Voor zover dat niet reeds voortvloeit uit de wet of de Overeenkomst is de Opdrachtnemer niet aansprakelijk als een tekortkoming van de Opdrachtnemer het gevolg is van overmacht, waaronder in ieder geval verstaan wordt:

- arbeidsongeregeldheden bij derden of onder eigen personeel, daaronder begrepen stakingen of werkonderbrekingen, en personeelstekort;
- de prestatie van de leverancier van de Opdrachtnemer als bedoeld in artikel 6 lid 9;
- transportproblemen, zoals wegblokkades, blokkades van spoor- en vaarwegen of luchthavens;
- leveringsproblemen van materialen en/of grondstoffen, daaronder begrepen van door de Opdrachtnemer ingeschakelde derden zoals leveranciers, onderaannemers en transporteurs, of van andere partijen waarvan de Opdrachtnemer afhankelijk is;
- epidemieën, pandemieën, en de daaruit voortvloeiende overheidsmaatregelen of -adviezen;
- natuurgeweld, extreme weeromstandigheden;
- groot molest;
- brand, explosie, waterschade en (gedeeltelijk) verlies van te verwerken onderdelen;
- maatregelen van enige binnenlandse, buitenlandse of internationale overheid, zoals import-, export- of handelsbeperkingen;
- gewelddadige of gewapende acties, zoals (burger)oorlog(sgevaar), terrorisme en oproer;
- diefstal of verloren gaan van gereedschappen, materialen of informatie, defecten aan machines;
- sabotage of cybercriminaliteit;
- netcongestie, daaronder begrepen onvoldoende capaciteit in energievoorzieningen;
- storingen in de energievoorzieningen, in communicatieverbindingen, in de digitale infrastructuur of in apparatuur of programmatuur van de Opdrachtnemer of derden.

2. Als zich een omstandigheid als bedoeld in lid 1 voordoet, zal de Opdrachtnemer - teneinde daaruit voor de Opdrachtgever voortvloeiende nadelige gevolgen te beperken - die maatregelen nemen die in redelijkheid van hem gevergd kunnen worden. De Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst op te schorten, of het Werk te schorsen als bedoeld in artikel 8. Als de omstandigheid als bedoeld in lid 1 is geëindigd, komt de Opdrachtnemer zijn verplichtingen na zodra zijn planning het toelaat.

3. De Opdrachtnemer is gerechtigd tot betaling van hetgeen bij de uitvoering van de betreffende Overeenkomst reeds door de Opdrachtnemer is verricht, voordat van de overmacht veroorzakende omstandigheden is gebleken. De Opdrachtnemer heeft ook het recht zich op overmacht te beroepen indien de omstandigheid die de overmacht oplevert intreedt nadat de Opdrachtnemer de prestatie al had moeten leveren.

4. Indien er sprake is van omstandigheid als bedoeld in lid 1 en nakoming blijvend onmogelijk is of wordt, dan wel de omstandigheid als bedoeld in lid 1 meer dan zes maanden heeft geduurd, is de Opdrachtnemer bevoegd de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk te ontbinden, onverminderd de hem verder toekomende rechten. De Opdrachtgever is in de in de vorige volzin bedoelde gevallen bevoegd de Overeenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden, maar alleen voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen door de Opdrachtnemer. Partijen hebben geen recht op vergoeding van de geleden of te lijden schade die het gevolg is van het door de omstandigheid als bedoeld in lid 1 opschorten, schorsen of ontbinden in de zin van dit artikel.

Artikel 20. Intellectuele eigendom

Algemeen

1. Tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen, worden uit hoofde van de Overeenkomst geen Intellectuele Eigendomsrechten van een Partij overgedragen, afgestaan, in licentie gegeven of op andere wijze toegerekend aan een andere Partij.

2. Alle Intellectuele Eigendomsrechten met betrekking tot de Goederen berusten uitsluitend bij de Oprachtnemer en/of diens licentiegevers, ongeacht of deze op aanvulling, verzoek en/of kosten van de Oprachtgever tot stand zijn gekomen.

3. Voor zover de Intellectuele Eigendomsrechten met betrekking tot de Goederen berusten bij de Oprachtnemer, verleent de Oprachtnemer aan de Oprachtgever – op voorwaarde dat de Oprachtgever zijn betalingsverplichtingen en overige verplichtingen onder de Overeenkomst volledig en tijdig nakomt – voor de duur van de Overeenkomst een niet-overdraagbare, niet-exclusieve en niet-sublicentieerbare licentie om deze Goederen te gebruiken binnen zijn eigen organisatie. Voor zover de Intellectuele Eigendomsrechten met betrekking tot de Goederen niet berusten bij de Oprachtnemer, zal de Oprachtnemer zich redelijkerwijs inspannen om de Oprachtgever te ondersteunen in het verkrijgen van een (sub)licentie om deze Goederen te gebruiken. Tenzij en voor zover uitdrukkelijk anders vermeld in de Overeenkomst erkent en stemt de Oprachtgever er mee in dat, de in dit lid 3 vermelde (sub)licenties *as-is, where is* worden verleend, dat de Oprachtnemer nadere voorwaarden kan stellen en dat de Oprachtgever zich aan deze nadere voorwaarden zal houden.

4. De Oprachtgever zal de Goederen en Diensten uitsluitend gebruiken in overeenstemming met de Overeenkomst en de gebruikshandleidingen en instructies van de Oprachtnemer, evenals in overeenstemming met alle toepasselijke wet- en regelgeving. De Oprachtgever zal zich onthouden van het direct of indirect, alleen of in samenwerking met een derde:

- a) aanvragen van enige bescherming of het indienen van een aanvraag voor bescherming van Intellectuele Eigendomsrechten, waar dan ook ter wereld, met betrekking tot de Goederen of Diensten;
- b) reverse engineeren, decompileren, uit elkaar halen of anderszins analyseren van Goederen, op welke wijze dan ook, met het doel kennis te verkrijgen van het ontwerp, de architectuur, samenstelling, functionaliteit of de onderliggende productieprocessen daarvan;
- c) gebruiken van de Intellectuele Eigendomsrechten die zijn vervat in de Goederen en Diensten om vergelijkbare of concurrerende producten of diensten te ontwikkelen; of
- d) wijzigen of verwijderen van enige herkomst aanduidingen van de Oprachtnemer of van derden (waaronder merken, logo's en handelsnamen) die op of aan de Goederen zijn aangebracht, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Oprachtnemer.

5. De Oprachtnemer is en blijft gerechtigd om producten of diensten te ontwikkelen die concurreren of vergelijkbaar zijn met de onder de Overeenkomst geleverde Goederen en Diensten. Het is de Oprachtnemer voorts toegestaan om Intellectuele Eigendomsrechten, alsmede ideeën, concepten, knowhow en technieken te gebruiken die in de loop van de dienstverlening zijn verworven of toegepast.

Oprachtgeverdata

6. De Oprachtgever is verantwoordelijk voor en blijft gerechtigd tot de Oprachtgeverdata. De Oprachtgever verleent hierbij aan de Oprachtnemer, voor de duur van de Overeenkomst, een niet-exclusief recht op toegang tot en het gebruik van de Oprachtgeverdata, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de verplichtingen van de Oprachtnemer onder deze Overeenkomst. De Oprachtgever stemt er voorts mee in dat de Oprachtnemer de Oprachtgeverdata op geaggregeerd niveau mag gebruiken en blijven gebruiken om zijn producten en diensten te verbeteren.

7. Na beëindiging of afloop van de Overeenkomst zal de Oprachtnemer, op schriftelijk verzoek van de Oprachtgever binnen 30 dagen na de beëindiging of afloop van de Overeenkomst, alle Oprachtgeverdata die hij onder zich heeft overdragen aan de Oprachtgever of een door de Oprachtgever aangewezen derde dienstverlener in een gestructureerd, gangbaar en machineleesbaar formaat. Het formaat stelt de Oprachtgever in staat de data opnieuw te gebruiken en zal, waar technisch haalbaar, voldoen aan de relevante industriestandaarden. De hiervoor bedoelde overdracht zal kosteloos zijn voor de Oprachtgever, behoudens redelijke kosten die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de overdracht, welke kosten vooraf aan de Oprachtgever kenbaar zullen worden gemaakt.

8. De Oprachtgever zal de Oprachtnemer en diens Groepsmaatschappijen vrijwaren tegen alle aanspraken van derden tot vergoeding van schade die is veroorzaakt of anderszins verband houden met de Oprachtgeverdata, tenzij de schade is veroorzaakt door opzet of bewuste roekeloosheid van de Oprachtnemer.

Inbreukclaims

9. De Oprachtgever stelt de Oprachtnemer onverwijld op de hoogte zodra hij kennis krijgt van een claim dat de Goederen, of enig onderdeel daarvan, inbreuk maken op de Intellectuele Eigendomsrechten van een derde. De Oprachtgever zal de Oprachtnemer toestaan om alle onderhandelingen en gerechtelijke procedures te voeren ter afwikkeling van een dergelijke claim, zal zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Oprachtnemer geen enkele erkenning van die claim doen, en zal op schriftelijk verzoek van de Oprachtnemer onmiddellijk elk gebruik van de betreffende Goederen, of onderdelen daarvan, staken.

10. Indien wordt beweerd of vastgesteld dat de Goederen, of enig onderdeel daarvan, inbreuk maken op de Intellectuele Eigendomsrechten van een derde, is de

Oprachtnemer gerechtigd om, naar eigen keuze, één of meer van de volgende maatregelen te nemen:

- a) zich inspannen om voor de Oprachtgever het recht te verkrijgen om de beweerdelijk inbreukmakende onderdelen te blijven gebruiken; of
- b) de beweerdelijk inbreukmakende onderdelen aanpassen of vervangen teneinde de inbreuk te voorkomen.

De verplichtingen van de Oprachtnemer onder dit lid vormen de enige remedie van de Oprachtgever bij inbreukclaims met betrekking tot de Goederen of onderdelen daarvan.

11. De Oprachtnemer heeft geen verplichtingen onder lid 10 indien de Oprachtgever zijn verplichtingen onder lid 9 niet volledig is nagekomen, of indien de (vermeende) inbreuk wordt veroorzaakt door:

- a) enig gebruik van de Goederen door de Oprachtgever of derden in strijd met de voorwaarden van de Overeenkomst, of
- b) enig gebruik van de Goederen in combinatie met apparatuur, software of andere middelen die niet door de Oprachtnemer zijn geleverd, of
- c) enig gebruik van de Goederen op een wijze waarvoor deze niet zijn ontworpen.

Artikel 21. Persoonsgegevens

Partijen zullen elkaar over en weer in staat stellen om te voldoen aan hun verplichtingen onder de toepasselijke wet- en regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens. Indien en voor zover dit op grond van deze wet- en regelgeving vereist is, zullen Partijen een nadere overeenkomst sluiten betreffende de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 22. Toepasselijk recht en geschillen

1. Op de Overeenkomst en op alle overeenkomsten die daaruit voortvloeien is Nederlands recht van toepassing, met uitsluiting van het Weens Koopverdrag (C.I.S.G.).

2. Elk geschil tussen Partijen zal worden beslecht door de (gewone) rechter in het arrondissement van de plaats van vestiging van de Oprachtnemer.

3. In afwijking van het voorgaande lid is de Oprachtnemer bevoegd het geschil te laten beslechten door arbitrage overeenkomstig de statuten van de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen, zoals die luiden op de dag waarop de Overeenkomst is gesloten.

4. De Oprachtgever kiest ter zake van de Overeenkomst in Nederland domicilie, voor zover hij niet al in Nederland is gevestigd. Bij gebreke hiervan wordt de Oprachtgever geacht domicilie te hebben gekozen te Den Haag.

----- **BIJZONDER GEDEELTE** -----

B. GOEDEREN

Artikel 23. Wijze van leveren

1. Tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen, geschiedt de levering van Goederen "af fabriek van de Oprachtnemer" in overeenstemming met de Incoterms 2020.

Artikel 24. Plaats van leveren

1. In geval van een koopovereenkomst is de Oprachtnemer, indien een gedeelte van de bestelling gereed is, vrij naar zijn keuze dit gedeelte af te leveren of te wachten totdat de gehele bestelling gereed is. Indien niet uitdrukkelijk overeengekomen is dat de aflevering uit voorraad zal geschieden, heeft de Oprachtnemer het recht om af te leveren uit voorraad van derden.

2. De Oprachtgever is verplicht na afloop van de levertijd de Goederen die onderwerp zijn van de Overeenkomst op de overeengekomen plaats feitelijk af te nemen.

3. Indien levering "op het werk" is overeengekomen, zullen de Goederen worden geleverd op een vervoermiddel, op de plaats vermeld in de Overeenkomst. Is geen zodanige plaats overeengekomen, dan zal levering geschieden in depot op de bouwplaats, althans zo dicht mogelijk daarbij in de buurt. De Oprachtnemer behoeft de Goederen niet verder te vervoeren dan tot waar het voertuig over een behoorlijk berijdbaar terrein op een goede losplaats kan komen. De Oprachtgever zorgt ervoor dat voldoende ruimte voor aflevering en lossen aanwezig is. De Oprachtgever dient kosteloos alle medewerking te verlenen om de Oprachtnemer tot aflevering in staat te stellen.

4. Niet afgenomen Goederen worden voor rekening en risico van de Oprachtgever opgeslagen. Het bepaalde in artikel 12 lid 7 is van overeenkomstige toepassing indien de Oprachtgever niet binnen 2 maanden na de oorspronkelijke leverdatum alsnog afneemt.

5. Als sprake is van inruil en de Oprachtgever in afwachting van levering van de nieuwe Goederen de in te ruilen Goederen onder zich houdt, blijft het risico van de in te ruilen Goederen bij de Oprachtgever tot het moment dat hij deze in het bezit heeft gesteld van de Oprachtnemer. Als de Oprachtgever de in te ruilen Goederen niet kan leveren in de staat waarin deze waren toen de Overeenkomst werd gesloten, kan de Oprachtnemer de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk ontbinden als bedoeld in artikel 9.

6. Bij overtreding van het bepaalde uit lid 2 of 3 van dit artikel is de Oprachtgever, nadat de Oprachtnemer hem in gebreke heeft gesteld, aan de Oprachtnemer per overtreding een boete verschuldigd van € 250,- per dag met een maximum van € 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

C. DIENSTEN

Artikel 25. Diensten

1. De Opdrachtnemer zal bij de uitvoering van de Diensten de zorg van een goed opdrachtnemer in acht nemen. Tenzij het resultaat voldoende bepaalbaar schriftelijk en uitdrukkelijk is overeengekomen in de Overeenkomst, gelden de Diensten als inspanningsverbintenissen.
2. De Opdrachtnemer is gerechtigd de ingezette perso(o)n(en) bij de Diensten te vervangen door een ander persoon of andere personen met dezelfde of vergelijkbare kwalificaties.
3. Indien de Opdrachtnemer de Diensten verricht op basis van door de Opdrachtgever aan te leveren gegevens, dan zullen deze gegevens in overeenstemming met de door de Opdrachtnemer te stellen voorwaarden door de Opdrachtgever worden geprepareerd en voor rekening en risico van de Opdrachtgever aangeleverd.
4. De Opdrachtnemer verleent geen garantie op Diensten die uitsluitend bestaan uit ontwerpwerkzaamheden of inspanningsverbintenissen.

Artikel 26. Verzekeringen

1. Indien en voor zover de Opdrachtnemer onder de Overeenkomst Diensten verleent, zorgt de Opdrachtnemer niet voor verzekeringen, tenzij in de Overeenkomst anders is bepaald.
2. Indien in de Overeenkomst inderdaad anders is bepaald, zorgt de Opdrachtnemer ervoor dat de Opdrachtgever zo spoedig mogelijk schriftelijk bewijs ontvangt van het bestaan, de betaling en de inhoud van de in lid 1 bedoelde verzekeringen. De premies van door de Opdrachtnemer uit te nemen verzekeringen zijn niet in de prijs begrepen, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen.

Artikel 27. Oplevering van Diensten

1. Indien Partijen niet zijn overeengekomen dat een acceptatietest zal worden uitgevoerd, aanvaardt de Opdrachtgever de resultaten van de Diensten in de staat waarin deze zich op het moment van aflevering bevinden ("as is"), met alle zichtbare en onzichtbare gebreken.
2. In het geval een acceptatietest is overeengekomen, dient de Opdrachtgever een afkeuring van de resultaten van de Diensten onverwijld schriftelijk en gemotiveerd aan de Opdrachtnemer mee te delen. Partijen komen hierbij overeen dat acceptatie van de resultaten van de Diensten niet mag worden onthouden:
  - (i) op gronden die geen verband houden met de tussen Partijen uitdrukkelijk overeengekomen specificaties; en
  - (ii) wegens het bestaan van kleine gebreken, zijnde gebreken die operationele of productieve ingebruikname van de resultaten van de Diensten redelijkerwijs niet in de weg staan, onverminderd de verplichting van de Opdrachtnemer deze kleine gebreken zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk te herstellen.
3. De resultaten van de Diensten worden als opgeleverd beschouwd op het moment dat een van onderstaande gebeurtenissen het eerst plaatsvindt:
  - (i) de resultaten van de Diensten in gebruik zijn genomen;
  - (ii) de Opdrachtgever de resultaten van de Diensten (stilzwijgend) heeft goedgekeurd, al dan niet uit hoofde van lid 2; of
  - (iii) de Opdrachtgever – in het geval wel een acceptatietest is overeengekomen – niet binnen veertien (14) kalenderdagen na de mededeling van de Opdrachtnemer dat de acceptatietest kan worden uitgevoerd, de resultaten van de Diensten heeft goed of afgekeurd.

D. AANNEMING VAN WERK

De bepalingen in dit hoofdstuk zijn naast de Algemene Bepalingen van deze Algemene Voorwaarden van toepassing als de Overeenkomst gekwalificeerd wordt als aanneming van werk.

Artikel 28. Verplichtingen van de Opdrachtgever

1. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer tijdig en kosteloos beschikt over:
  - (i) de vergunningen, ontheffingen, beschikkingen en toestemmingen die noodzakelijk zijn voor de opzet en/of het gebruik van het Werk, bij het verkrijgen waarvan de Opdrachtnemer naar vermogen de noodzakelijke medewerking zal verlenen;
  - (ii) de vrije toegang tot en het terrein, het gebouw en de locatie zelf waarop, waarbij, waarboven, of waarin het Werk moet worden verricht;
  - (iii) schone, veilige en gezonde omstandigheden, alsmede geschikte berg- en schaftruimte op het terrein, het gebouw en de locatie;
  - (iv) deugdelijke gelegenheid in de directe nabijheid van de bouwplaats voor de aanvoer, opslag en/of afvoer van bouwstoffen en hulpmiddelen.
2. Tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen, wordt de Opdrachtgever beschouwd als initiatiefnemer in de zin van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, en schakelt hij voor zijn rekening en risico een kwaliteitsborger in, indien en voor zover vereist. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor het juist en tijdig handelen, alsmede het nalaten van de kwaliteitsborger, daaronder begrepen voor de door de kwaliteitsborger gegeven orders, aanwijzingen en instructies.

3. Indien op grond van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is vereist dat een dossier aan het bevoegd gezag wordt verstrekt, voordat het Werk in gebruik mag worden genomen, is de Opdrachtgever verantwoordelijk voor het maken, bijhouden en tijdig aanleveren van dit dossier.

4. Als de Opdrachtgever in de nakoming van de in lid 1 genoemde verplichtingen tekortschiet, heeft de Opdrachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10, dan wel kan de Opdrachtnemer de Overeenkomst krachtens artikel 9 ontbinden en aanspraak maken op schadevergoeding.

5. De Opdrachtgever garandeert dat, voor zover van toepassing, door anderen uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen, die niet tot het Werk van de Opdrachtnemer behoren, zodanig en zo tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het Werk van de Opdrachtnemer daarvan geen vertraging of anderszins hinder ondervindt.

6. Voor zover relevant is de Opdrachtgever verplicht de Opdrachtnemer vóór aanvang van het Werk schriftelijk op de hoogte te stellen van de aanwezigheid en ligging van kabels en leidingen, en andersoortige ondergrondse infrastructuur, zoals putten, tanks, en bassins.

7. De Opdrachtnemer mag uitgaan van de bevoegdheid van vertegenwoordigers van de Opdrachtgever om de Opdrachtgever te vertegenwoordigen, tenzij de Opdrachtgever uitdrukkelijk meedeelt dat een vertegenwoordiger niet bevoegd is. In dat geval geldt die beperking eerst nadat de Opdrachtnemer die mededeling schriftelijk heeft ontvangen.

Artikel 29. Uitvoeringsduur

1. De uitvoeringsduur, waarbinnen het Werk zal worden opgeleverd, kan worden bepaald door het overeenkomen van een specifieke datum of worden bepaald in werkbare werkdagen, onverminderd het bepaalde in artikel 7. Tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald, is de uitvoeringsduur geen fatale termijn.

2. In deze Algemene Voorwaarden wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of op de plek waar het Werk moet worden gerealiseerd erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag.

3. Werkdagen worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van de Opdrachtnemer komende omstandigheden gedurende ten minste vijf uren door het grootste deel van de arbeiders of machines niet kan worden gewerkt.

4. Als de oplevering van het Werk zou moeten plaatsvinden op een dag die geen werkdag is zoals omschreven in lid 2, geldt de eerstvolgende werkdag als de overeengekomen dag van oplevering.

Artikel 30. Toetsing en keuring

1. De Opdrachtgever is bevoegd om via controles, beproevingen of testen te toetsen of het Werk voldoet aan de Overeenkomst.

2. De Opdrachtgever is bevoegd om de door de Opdrachtnemer in het Werk aan te brengen materialen, voorwerpen, onderdelen, installaties of onderdelen daarvan, grond van allerlei soort, en dergelijke, te keuren, en daarvoor een derde in te schakelen. Indien en voor zover in de Overeenkomst is bepaald dat bouwstoffen gekeurd moeten worden, mag de Opdrachtnemer deze niet verwerken voordat deze zijn goedgekeurd. De Opdrachtgever is bevoegd om een bewijs van oorsprong van bouwstoffen te verlangen. De Opdrachtnemer is gerechtigd om in plaats van met een fabrieksnaam aangeduide bouwstoffen andere te leveren, mits van overeenkomstige hoedanigheid.

3. Door de Opdrachtgever ter beschikking gestelde bouwstoffen worden geacht te zijn goedgekeurd.

4. Toetsing en keuring door of namens de Opdrachtgever gebeurt voor rekening en risico van de Opdrachtgever. De Opdrachtnemer zal de Opdrachtgever binnen redelijke grenzen hierbij de noodzakelijke medewerking verlenen als een toetsingsplan is overeengekomen en het plan daarin voorziet.

5. Ingeval van afkeuring van bouwstoffen kan zowel de Opdrachtgever als de Opdrachtnemer vorderen, dat een in onderlinge overeenstemming getrokken monster uit die bouwstoffen tot na de beslechting van het uit die afkeuring mogelijk voortvloeiend geschil wordt bewaard. Deze monsters worden door Partijen gewaarmerkt. De bewaring geschiedt op een in onderlinge overeenstemming te bepalen plaats.

6. De Opdrachtnemer heeft de bevoegdheid om in geval van afkeuring van bouwstoffen herkeuring aan te vragen door een in overeenstemming met de Opdrachtgever aan te wijzen deskundige, aan wiens uitspraak Partijen ook in een later geschil gebonden zijn.

7. Afgekeurde bouwstoffen worden zo spoedig mogelijk afgezonderd en van het werkterrein verwijderd.

8. De Opdrachtgever dient bij het uitoefenen van zijn toetsings- en keuringsbevoegdheid het Werk zo weinig mogelijk te verstoren. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de vertragen en/of kosten die als gevolg daarvan ontstaan en die niet aan de Opdrachtnemer kunnen worden toegerekend. Schade die door de uitoefening van de toetsings- en keuringsbevoegdheid aan het Werk ontstaat, komt voor rekening van de Opdrachtgever.

Artikel 31. Goedkeuring en oplevering

1. Zodra de Opdrachtnemer schriftelijk te kennen heeft gegeven dat het Werk gereed is voor goedkeuring en de Opdrachtgever deze niet binnen de door de Opdrachtnemer gestelde termijn keurt, wordt het Werk geacht stilzwijgend te zijn goedgekeurd.

2. Kleine gebreken die vóór een nog volgende betalingstermijn kunnen worden hersteld, mogen geen reden tot weigering van de goedkeuring van het Werk zijn, mits zij de ingebruikneming van het Werk niet in de weg staan.

3. Na de (stilzwijgende) goedkeuring wordt het Werk als opgeleverd beschouwd. De Oprachtnemer is bevoegd de oplevering te verdelen in een aantal deelopleveringen.

4. Wordt het Werk door de Oprachtgever (stilzwijgend) aanvaard, dan wordt als het tijdstip van oplevering aangemerkt de dag van de in lid 1 bedoelde kennisgeving.

5. Op verzoek van de Oprachtgever kan de goedkeuring van het Werk ook zonder de kennisgeving krachtens lid 1 plaatsvinden. Hiertoe deelt de Oprachtgever de Oprachtnemer schriftelijk mee het Werk als goedgekeurd te beschouwen. De datum van verzending van deze mededeling geldt als het tijdstip van oplevering.

6. Tenzij Partijen in de Overeenkomst iets anders zijn overeengekomen, omvat het door de Oprachtnemer op grond van artikel 7:757a BW ter zake het Bouwwerk aan de Oprachtgever aan te leveren opleverdossier uitsluitend de volgende (digitaal aan te leveren) documenten:

- (i) tekeningen en berekeningen betreffende het tot stand gebrachte Bouwwerk en de bijbehorende installaties, en een beschrijving van de toegepaste materialen en installaties, alsmede de gebruiksfuncties van het Bouwwerk;
- (ii) gegevens en bescheiden die nodig zijn voor gebruik en onderhoud van het Bouwwerk;
- (iii) gegevens en bescheiden ter zake garanties.

De Oprachtnemer spant zich in om het opleverdossier ten tijde van de kennisgeving als bedoeld in lid 1 aan de Oprachtgever ter hand te stellen.

7. Keurt de Oprachtgever het Werk binnen de door de Oprachtnemer gestelde termijn, maar aanvaardt de Oprachtgever het Werk niet, dan is hij verplicht dit binnen 2 werkdagen na de keuring onder opgave van redenen door middel van een proces-verbaal schriftelijk kenbaar te maken aan de Oprachtnemer, bij gebreke waarvan het Werk geacht worden alsnog te zijn goedgekeurd. De Oprachtgever moet de Oprachtnemer in de gelegenheid stellen om binnen een in onderling overleg vast te stellen redelijke termijn, de geconstateerde gebreken te herstellen. Na herstel van de door de Oprachtgever geconstateerde gebreken vindt er een nieuwe opnemings plaats.

8. Bij heropneming zullen andere gebreken dan die welke bij de eerste opneming geconstateerd zijn, geen reden tot hernieuwde onthouding van goedkeuring kunnen zijn.

9. Het Werk wordt geacht te zijn opgeleverd terstond na heropneming door de Oprachtnemer en goedkeuring van die opneming door de Oprachtgever en/of ingebruikname door de Oprachtgever.

Artikel 32. Vervroegde ingebruikneming

1. Als de Oprachtgever het Werk of delen daarvan in gebruik wenst te nemen vóór de oplevering, merken Partijen dat aan als een wijziging en volgen Partijen artikel 11. In elk geval zullen daarbij de betalingstermijnen zodanig worden aangepast, dat de Oprachtgever hetgeen hij op grond van deze vervroegde ingebruikneming of de betreffende delen daarvan bij oplevering verschuldigd zou zijn, op het tijdstip van eerdere ingebruikneming aan de Oprachtnemer zal voldoen. Eventuele overige betalingsverplichtingen zullen in evenredigheid in de tijd worden aangepast.

2. De Oprachtgever is pas bevoegd tot eerdere ingebruikneming als voldaan is aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- (i) aanvaarding door de Oprachtgever van de aanbidding van de Oprachtnemer zoals bedoeld in artikel 11 lid 3, en
- (ii) de Oprachtgever het Werk of delen daarvan die hij eerder in gebruik wenst te nemen heeft goedgekeurd en voor voltooid heeft ondertekend, en
- (iii) de Oprachtgever alle veiligheids- voorzorgs-, en andersoortige maatregelen heeft genomen en voorzieningen heeft getroffen om veilig en verantwoord vervroegd in gebruik te kunnen nemen, ook ten behoeve van de Oprachtnemer.

3. Als de Oprachtgever achterwege laat de procedure als bedoeld in artikel 11 en de vorige leden te volgen en/of nalaat het Werk goed te keuren en voor voltooid te ondertekenen en het Werk of delen daarvan toch in gebruik neemt, heeft de Oprachtnemer per datum van (al dan niet gedeeltelijke) vervroegde ingebruikneming recht op betaling ineens van de gehele prijs c.q. aanneemsom, die alsdan gelijk opeisbaar is, en wordt het Werk geacht in zijn geheel te zijn goedgekeurd en voltooid. Als de (al dan niet gedeeltelijke) vervroegde ingebruikneming leidt tot schade en/of verstoring en/of vertraging van de werkzaamheden van de Oprachtnemer, komen de eventuele financiële en tijdsconsequenties hiervan ten laste van de Oprachtgever, waarbij de opgave daarvan door de Oprachtnemer vermoed wordt redelijk en juist te zijn behoudens tegenbewijs door de Oprachtgever.

4. De vervroegde ingebruikneming van (een deel van) het Werk door de Oprachtgever geldt als datum van (deel)oplevering.

5. Door vervroegde ingebruikneming van (een deel van) het Werk door de Oprachtgever vangt een eventueel overeengekomen garantie- en/of onderhoudstermijn alsook eventuele verjaring- en vervalttermijnen ten aanzien van (het in gebruik genomen deel van) het Werk aan.

6. Schade die bij of door vervroegde ingebruikneming als bedoeld in lid 1, bijvoorbeeld aan het Werk, ontstaat, komt voor rekening van de Oprachtgever. Vertraging die bij of door ingebruikneming als bedoeld in dit artikel in het Werk ontstaat, komt voor rekening van de Oprachtgever, en geeft de Oprachtnemer recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging als bedoeld in artikel 10.

Artikel 33. Schorsing door de Oprachtgever

1. De Oprachtgever is bevoegd de uitvoering van de Diensten c.q. het Werk geheel of gedeeltelijk te schorsen. De Oprachtgever is verplicht dit schriftelijk te onderbouwen en direct met de Oprachtnemer in overleg te treden over de gevolgen.

2. Als de Oprachtnemer als gevolg van de schorsing gepaste voorzieningen moet treffen of maatregelen moet nemen, heeft hij recht op kostenvergoeding en/of termijnverlenging krachtens artikel 10. Indien gedurende de schorsing schade aan het Werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van de Oprachtnemer.

3. Worden het Werk of enig deel daarvan geschorst of vertraagd en is dit de Oprachtnemer niet toe te rekenen, dan is de Oprachtgever verplicht om, berekend naar de stand van het Werk, aan Oprachtnemer alle verrichte werkzaamheden te vergoeden, alsmede, maar niet uitsluitend, alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, berekend vanaf het moment van het intreden van de schorsing of vertraging.

4. Als het Werk gedurende meer dan twee maanden is geschorst of vertraagd, is de Oprachtnemer bevoegd het Werk in onvoldoende staat te beëindigen.

5. In het geval bedoeld in lid 4 is de Oprachtgever verplicht om de vaste prijs die in de Overeenkomst is vastgelegd te betalen, vermeerderd met de kosten die Oprachtnemer als gevolg van niet voltooiing heeft moeten maken en vermindert met de door de Oprachtgever te bewijzen besparingen die voor de Oprachtnemer uit de beëindiging voortvloeien. Als de prijs afhankelijk was gesteld van de werkelijke door de Oprachtnemer te maken kosten, wordt de door de Oprachtgever verschuldigde prijs berekend op grondslag van de gemaakte kosten, de verrichte arbeid en de winst die de Oprachtnemer bij volledige uitvoering van de Overeenkomst zou hebben gemaakt. Behoudens tegenbewijs is de berekening van de Oprachtnemer van de hem op grond van dit lid toekomende vergoeding voor de Oprachtgever bindend.

6. De Oprachtgever is tevens verplicht de schade die de Oprachtnemer lijdt te vergoeden, onverminderd de gehoudenheid van de Oprachtnemer die schade zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 34. Meer- en minderwerk

1. Dit artikel geldt in aanvulling op, en laat het in artikel 11 bepaalde onverlet.

2. Verrekening van meer- en minderwerk vindt in ieder geval plaats:

- (i) ingeval van wijzigingen in de Overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering;
- (ii) ingeval van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
- (iii) ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
- (iv) in de gevallen waarin verrekening van meer- of minderwerk tussen Partijen is overeengekomen of dit uit de feitelijke uitvoering van de Overeenkomst blijkt.

3. Indien bij de eindafrekening van het Werk blijkt dat het totaalbedrag van het minderwerk het totaalbedrag van het meerwerk overtreft, heeft de Oprachtnemer recht op een bedrag gelijk aan de werkelijke waarde van het verschil van die totalen.

4. Stelposten zijn in de Overeenkomst genoemde bedragen, die in de aannemingsom zijn begrepen en die bestemd zijn voor:

- (i) het aanschaffen van bouwstoffen, hetzij
- (ii) het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, hetzij
- (iii) het verrichten van werkzaamheden, welke op de dag van de Overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en welke door Oprachtgever nader moeten worden ingevuld.

Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de Overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.

5. Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan de Oprachtnemer berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, telkens te verhogen met een redelijke aannemersvergoeding van ten minste 10%.

6. Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aannemingsom begrepen en worden deze niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter worden verrekend ten laste van de stelpost, waarop de aanschaffing van die bouwstoffen wordt verrekend voor zover zij door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee Oprachtnemer redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.

7. Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aannemingsom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.

8. Indien in de Overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen, en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het Werk tot stand te brengen, zal verrekening plaatsvinden van de uit die afwijking voortvloeiende meer- of minderkosten.

Artikel 35. CAR-Verzekering van de Oprachtgever, en verzekering van de Oprachtnemer

1. De Oprachtgever is verplicht een gebruikelijke CAR-verzekering of daarmee gelijk te stellen gebruikelijke verzekering(en) aan te gaan en in stand te houden waarin de Oprachtnemer (met inbegrip van onderaannemers, leveranciers en hulppersonen) als medeverzekerde is opgenomen, tenzij Partijen in de Overeenkomst anders zijn overeengekomen.

2. De Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer zo spoedig mogelijk schriftelijk bewijs ontvangt van het bestaan, de betaling en de inhoud van de in lid 1 bedoelde verzekeringen.

Artikel 36. Schade aan het Werk

1. De Opdrachtnemer zal in geval van schade aan het Werk of enig deel daarvan die tijdens, en door of in verband met de uitvoering van het Werk ontstaat voor oplevering, voor eigen rekening herstellen, tenzij de schade niet door hem is veroorzaakt of het anderszins onredelijk is dat deze schade voor zijn rekening komt, onverminderd de aansprakelijkheid van Partijen krachtens de Overeenkomst of de wet.

2. De Opdrachtnemer draagt desgevraagd alle rechten uit garanties die hem door zelfstandige hulppersonen worden verstrekt met betrekking tot het Werk of delen daarvan over aan de Opdrachtgever.

Artikel 37. Aansprakelijkheid na oplevering

1. Behoudens het bepaalde in artikel 16 is de Opdrachtnemer na het tijdstip van oplevering uitsluitend aansprakelijk voor een gebrek:

- a. dat aan hem is toe te rekenen, en bovendien
- b. dat de Opdrachtgever voorafgaande aan de oplevering niet heeft opgemerkt, en bovendien
- c. dat de Opdrachtgever tot aan en op het tijdstip van oplevering redelijkerwijs niet had moeten ontdekken, en waarvan
- d. de Opdrachtnemer binnen een redelijke termijn na de ontdekking mededeling is gedaan.

2. In afwijking van het eerste lid is, als en voor zover sprake is van aanneming van een Bouwwerk (als bedoeld in artikel 1.4 onder d), de Opdrachtnemer aansprakelijk voor gebreken als bedoeld in artikel 7:758 lid 4 BW die bij oplevering van het Bouwwerk niet zijn ontdekt, tenzij deze gebreken niet aan de Opdrachtnemer zijn toe te rekenen en behoudens het geval dat daarvan in de Overeenkomst en/of de aanbidding van de Opdrachtnemer is afgeweken.

3. In alle gevallen waarin de Overeenkomst of deze Algemene Voorwaarden niet anders bepalen, geldt dat het vorderingsrecht van de Opdrachtgever ter zake een tekortkoming vervalt ten laatste 5 jaar na hetzij ingebruikname, hetzij oplevering, hetzij het einde van de Overeenkomst, waarbij de eerst intredende omstandigheid bepalend is.

E. SERVICE EN ONDERHOUD

De bepalingen in dit hoofdstuk "Service en Onderhoud" zijn naast de Algemene Bepalingen van deze Algemene Voorwaarden van toepassing als in de Overeenkomst expliciet is vastgelegd, dat de Opdrachtnemer gedurende de onderhoudsperiode Service- en Onderhoudswerkzaamheden zal realiseren.

Artikel 38. Werkingsfeer

1. Tenzij iets anders is overeengekomen worden Service- en Onderhoudswerkzaamheden alleen in Nederland uitgevoerd.

Artikel 39. Uitvoering van de Service- en Onderhoudswerkzaamheden

1. De Opdrachtnemer spant zich gedurende de onderhoudsperiode naar redelijk vermogen in om overeenkomstig het in lid 3 bedoelde werkplan met preventieve Service- en Onderhoudswerkzaamheden de kans op het optreden van Storingen op een acceptabel niveau te houden en, voor zover overeengekomen, met correctieve Service- en Onderhoudswerkzaamheden Storingen op te heffen.

2. De Opdrachtnemer is bevoegd de Service- en Onderhoudswerkzaamheden op afstand te verrichten door middel van een via telecommunicatievoorziening tot stand gebrachte verbinding met de geleverde Goederen of verrichte Diensten.

3. De Opdrachtnemer maakt na het tot stand komen van de Overeenkomst maar vóór aanvang van de Service- en Onderhoudswerkzaamheden een werkplan met een schematisch overzicht van de Service- en Onderhoudswerkzaamheden de volgorde en tijdsperiode (week, maand, jaarplanning) waarin deze zullen worden uitgevoerd.

4. Het werkplan is gebaseerd op de beschrijving van de Opdrachtgever van het storingsgedrag van geleverde Goederen of verrichte Diensten, van alle taken, frequenties van uitvoering, materialen, hulpmiddelen en eventueel benodigde vaardigheden, alles ten behoeve van de uitvoering van de preventieve Service- en Onderhoudswerkzaamheden en het beheersbaar maken van de correctieve Service- en Onderhoudswerkzaamheden.

5. Het werkplan treedt in werking na goedkeuring door de Opdrachtgever. Als het werkplan past in de beschrijving als genoemd in lid 4 kan de Opdrachtgever zijn goedkeuring aan het werkplan niet onthouden.

6. De Opdrachtnemer past het werkplan jaarlijks aan en maakt op basis daarvan een raming van alle onderhoudskosten voor het betreffende jaar. Tussentijds kan het werkplan alleen worden aangepast door middel van een wijziging krachtens artikel 11.

7. Als overeengekomen bevat het werkplan de datum van aanvang en oplevering van voorziene en beoogde opdrachten voor de uitvoering van preventieve en/of correctieve Service- en Onderhoudswerkzaamheden en/of andere werkzaamheden.

8. De in lid 7 genoemde opdrachten zullen op basis van het werkplan door de Opdrachtgever ten minste een maand van tevoren schriftelijk worden verstrekt. Opdrachten die niet in het werkplan staan worden ten minste twee maanden van tevoren

schriftelijk verstrekt. Voorafgaand aan de verstrekking van een opdracht heeft de Opdrachtnemer zijn prijs daarvoor afgegeven.

9. Bij de uitvoering van correctieve Service- en Onderhoudswerkzaamheden dient de Opdrachtgever vooraf schriftelijk een opdracht te verstrekken. Indien dit door omstandigheden niet mogelijk is, zal de opdracht achteraf worden verstrekt op basis van de door de Opdrachtnemer werkelijk gemaakte kosten.

10. Na voltooiing van de Service- en Onderhoudswerkzaamheden is de Opdrachtgever gehouden om de opdracht voor voltooid te ondertekenen. Na ondertekening gelden de Service- en Onderhoudswerkzaamheden als opgeleverd.

11. Als dat uitdrukkelijk is overeengekomen zorgt de Opdrachtnemer ervoor dat op het terrein of de locatie waar de Service- en Onderhoudswerkzaamheden worden verricht één exemplaar van de technische informatie aanwezig is, dat deze stukken op alle redelijke tijdstippen kunnen worden geraadpleegd en dat de 'As Built' situatie van de uitgevoerde Service- en Onderhoudswerkzaamheden daarin is verwerkt tegen een in de Overeenkomst vastgelegde vergoeding.

12. Als de prestaties, bedrijfszekerheid en onderhoud van het Werk dit eisen of de regels als genoemd in artikel 6 lid 4 dit voorschrijven informeert de Opdrachtnemer de Opdrachtgever omtrent te nemen maatregelen. De Opdrachtgever kan door middel van een wijziging krachtens artikel 11 de Opdrachtnemer de noodzakelijke constructiewijziging dan wel andere (projectmatige) werkzaamheden separaat opdragen.

13. De Opdrachtnemer stelt de Opdrachtgever tevoren in kennis van het tijdstip waarop de Service- en Onderhoudswerkzaamheden zullen worden verricht. Worden de werkzaamheden niet op het afgesproken tijdstip verricht en is dit de Opdrachtnemer niet toe te rekenen, dan heeft hij recht op termijnverlenging en/of kostenvergoeding krachtens artikel 10.

14. Als dat uitdrukkelijk is overeengekomen, draagt de Opdrachtnemer er zorg voor dat Storingen gedurende 24 uur per dag en zeven dagen per week op een bekendgemaakt meldpunt kunnen worden gemeld.

15. Onverminderd het bepaalde in lid 9 zal de Opdrachtnemer zich naar vermogen inspannen om spoedeisende Storingen na opdracht van de Opdrachtgever binnen 24 uur na de melding ervan op te heffen, tenzij een andere termijn is overeengekomen. De overige Storingen worden waar mogelijk in de normale werktijden van de Opdrachtnemer verholpen.

16. De Opdrachtnemer zal de Service- en Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren gedurende de onderhoudsperiode die in de Overeenkomst is vastgelegd, bij gebreke waarvan een periode van één jaar geldt.

17. De onderhoudsperiode wordt telkenmale stilzwijgend voor de oorspronkelijke periode verlengd, tenzij een van de Partijen de Overeenkomst schriftelijk beëindigt met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden voor het einde van de betreffende periode.

18. De door de Opdrachtnemer uitgevoerde Service- en Onderhoudswerkzaamheden worden verrekend volgens de in de Overeenkomst vastgelegde tarieven, eenheidsprijzen of als vaste prijs die jaarlijks worden geïndexeerd volgens de BDB-index voor utiliteitsbouw, tenzij iets anders is overeengekomen.

19. Betaling van de vergoedingen vindt plaats binnen 14 kalenderdagen na de datum van de betreffende factuur.

20. Bij opzegging van een opdracht tot uitvoering van Service- en Onderhoudswerkzaamheden dient de Opdrachtgever een opzegtermijn van ten minste drie maanden in acht te nemen.